

Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

BIULETYN

informacyjny

Profesor Henryk Runowski doktorem honoris causa Uniwersytetu Rolniczego

s. 4

6.2023 nr 3 (138) ISSN 1899-7775

19 maja 2023 r.: uroczyste promocje doktorskie i habilitacyjne; fot. Gabriel Wojcieszek

10 maja 2023 r.: uroczystość nadania tytułu doktora honoris causa URK prof. Henrykowi Runowskiemu; fot. Gabriel Wojcieszek

Redakcja:

Jacek Okarmus – redaktor naczelny
 Izabella Majewska – rzecznik prasowy

Adres Redakcji:

Biuro Promocji i Rekrutacji
 Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie
 al. Mickiewicza 21
 31-120 Kraków
 tel. (+48) 12 662 43 96
 e-mail: jacek.okarmus@urk.edu.pl

Wydawca:

Uniwersytet Rolniczy
 im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

Wydano za zgodą Rektora URK

Fotografie:

Adam Mróz

Layout:

Paulina Czuryłowska

Fotografia na s. 1 okładki:

Günther Schneider

Redakcja zastrzega sobie prawo
 do dokonywania skrótów i zmian
 redakcyjnych w nadesłanych tekstach.

ISSN: 1899-7775

Nakład: 500 egz.

Biuletyn Informacyjny
 Uniwersytetu Rolniczego
 im. Hugona Kołłątaja w Krakowie
 dostępny jest w wersji elektronicznej
 na stronie internetowej uczelni:
 urk.edu.pl.

Skład i łamanie:

Jacek Okarmus

Druk:

DjaF – Naświetlarnia B1+
 Agnieszka Furyk
 ul. Kmiotowicza 1/1
 30-092 Kraków

z życia Uczelni

Profesor Henryk Runowski doktorem honoris causa Uniwersytetu Rolniczego	4
Uniwersytet Rolniczy będzie współpracował z Fundacją im. Zofii i Jana Włodków ...	11
Uroczyste promocje habilitacyjne i doktorskie oraz odnowienie doktoratów.....	12
Z AGH i Politechniką na rzecz racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi	16
Zainicjowano współpracę z Uniwersytetem Pedagogicznym w Krakowie	25
Zakończenie III edycji studiów podyplomowych MBA „Zarządzanie Bankiem Spółdzielczym”	26
Dwie krakowskie szkoły partnerami Uniwersytetu Rolniczego	27
Informacja z przebiegu obrad Senatu URK.....	28

nasze sukcesy

Pięć projektów dofinansowanych przez ARiMR w ramach działania M16 „Współpraca”	32
Nagroda Ministra Rozwoju i Technologii w dziedzinie geoinformacji dla Wojciecha Kroka	33
HR Excellence in Research dla URK.....	33
URK uczelnią stowarzyszoną z KRPUT	17
Anita Kukulska-Kozieł wśród prawników PAN	34
Czasopismo „Acta Scientiarum Polonorum” seria „Formatio Circumiectus” uzyskało Impact Factor	35

nauka i współpraca międzynarodowa

Blended Intensive Programme ERASMUS+ na Wydziale Leśnym	35
Wizyta pracowników URK w Regionie Centralnym-Dolinie Loary.....	37
Ułamkowa transformacja Wignera oraz obrazy numeryczne operatorów antyliniowych – relacja ze stażu	38
Spotkanie konsorcjum projektu LOCALITY	39

współpraca z gospodarką

Spotkanie studentów z potencjalnym pracodawcą na Wydziale Technologii Żywności	40
Krakowski Park Technologiczny partnerem Uniwersytetu Rolniczego	41

konferencje

Karp po stronie innowacji – relacja z konferencji	42
I Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Bezpieczeństwo w Jednostkach Oświaty i Szkolnictwa Wyższego”	43
Konferencja PTNO „Przyjazne środowisku ogrodnictwo w życiu współczesnego człowieka”	45
XXVI Międzynarodowa Konferencja Naukowa ENVIRO 2023.....	47

nie tylko nauka

Kilka tysięcy osób odwiedziło XXI Ogólnopolskie Dni Owada	48
---	----

varia

Wkład Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych w rozwój nauki i upowszechnianie wiedzy	49
Była taka szkoła... Górską Szkoła Rolnicza w Łososinie Górnej z szansą na reaktywację	52

Profesor Henryk Runowski doktorem honoris causa Uniwersytetu Rolniczego

Kraków, 10 maja 2023 r.

10 maja 2023 r. w Centrum Kongresowym Uniwersytetu Rolniczego odbyła się uroczystość nadania tytułu doktora honoris causa URK Henrykowi Runowskiemu – profesorowi Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, wybitnemu specjalście z zakresu ekonomiki rolnictwa, który wniósł duży wkład w upowszechnianie wiedzy związanej z nowoczesnym gospodarowaniem w rolnictwie, rozwojem rolnictwa przyjaznego środowisku oraz z integracją rolnictwa polskiego z rolnictwem Unii Europejskiej. Prof. Henryk Runowski jest członkiem wielu organizacji i towarzystw naukowych, autorem licznych książek i prac naukowych, wychowawcą wielu pokoleń studentów i naukowców.

W uroczystości wzięły udział władze Uniwersytetu Rolniczego: **JM prof. Sylwester Tabor** – rektor URK, **prof. Agnieszka Filipiak-Florkiewicz** – prorektor ds. nauki, **prof. Andrzej Lepiarczyk** – prorektor ds. ogólnych, **prof. Andrzej Sechman** – prorektor ds. współpracy z zagranicą i **prof. Andrzej Bogdał** – prorektor ds. kształcenia. Wśród zaproszonych na uroczystość gości znaleźli się: **prof. Michał Jerzy Zasada** – rektor SGGW, **dr hab. Tomasz Homa**, **prof. UIK** – rektor Akademii Ignatianum w Krakowie, **prof. Jarosław Gołębiowski** – prorektor ds. dydaktycznych SGGW, **prof. Roman Sobiecki** – prorektor ds. rozwoju SGGW, **prof. Agnieszka Siedlecka** – prorektor ds. nauki Akademii Białskiej Nauk Stosowanych w Białej Podlaskiej, **prof. Irena Suwara** – dziekan Wydziału Rolnictwa i Ekologii SGGW, **prof. Krzysztof Jankowski** – dziekan

JM prof. Sylwester Tabor nadaje tytuł Doktora Honoris Causa Uniwersytetu Rolniczego profesorowi Henrykowi Runowskiemu; fot. Gabriel Wojcieszek

Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, **prof. Mariola Grzybowska-Brzezińska** – dziekan Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, **prof. Jacek Sosnowski** – dziekan Wydziału Agrobioinżynierii i Nauk o Zwierzętach Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach, **prof. Danuta Guzal-Dec** – dziekan Wydziału Nauk Ekonomicznych Akademii Białskiej Nauk Stosowanych w Białej Podlaskiej. Obecni byli także recenzenci dorobku doktora honoris causa: **prof. Barbara Kutkowska** z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu i **prof. Walenty Poczta** z Uniwersytetu

Przyrodniczego w Poznaniu, byli rektorzy URK – **prof. Janusz Żmija** i **prof. Włodzimierz Sady** oraz wielu innych znamienitych gości.

Laudację wygłosił **prof. dr hab. Wiesław Musiał** – promotor postępowania o nadanie tytułu doktora honoris causa, po czym odbyła się główna część uroczystości, podczas której **JM prof. Sylwester Tabor** w imieniu Senatu Uczelni nadał prof. Henrykowi Runowskiemu godność Doktora Honoris Causa Uniwersytetu Rolniczego.

Zgodnie ze zwyczajem akademickim nowy doktor honoris causa został poproszony o wygłoszenie wykładu.

Prof. dr hab. Henryk Runowski

Urodził się 20 sierpnia 1952 r. w Garczynie (województwo gdańskie). Po ukończeniu Technikum Rolniczego w Bolesławowie w latach 1972–1977 odbywał studia na Wydziale Ekonomiczno-Rolniczym (obecnie Wydział Ekonomiczny) Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, uzyskując w 1977 r. tytuł magistra inżyniera ekonomiki rolnictwa. W czasie studiów odbył dwie 3-miesięczne praktyki w Szwajcarii na zaproszenie Szwajcarskiego Związku Rolników (1976) oraz w Niemczech za pośrednictwem Izby Rolniczej w Kilonii (1977). W latach 1978–1981 był słuchaczem Studiów Doktoranckich na Wydziale Ekonomiczno-Rolniczym SGGW. W czasie studiów doktoranckich odbył trzy 3-miesięczne praktyki i staże: w Szwecji (1979) oraz w Szwajcarii (1978 i 1980). Po przedłożeniu i obronie rozprawy doktorskiej pt. *Efektywność chowu trzody chlewnej w zależności od formy organizacji i żywienia*, za którą otrzymał nagrodę III stopnia Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, uzyskał stopień doktora w 1981 r. Tuż po obronie pracy doktorskiej – jako starszy asystent w Katedrze Ekonomiki i Organizacji Gospodarstw Rolniczych SGGW – odbył 13-miesięczny staż w Szwajcarii na zaproszenie Szwajcarskiego Związku Rolników, który zaowocował między innymi kilkoma artykułami na temat rachunkowości rolnej oraz rolnictwa tego kraju.

W 1984 r. odbył Studia Podyplomowe z zakresu Ekonomiki i Organizacji Gospodarstw Rolnych na Uniwersytecie w Hohenheim (Niemcy). Stopień doktora habilitowanego nauk ekonomicznych uzyskał w 1991 r. na podstawie oceny ogólnego dorobku naukowego i przedstawionej rozprawy habilitacyjnej pt. *Regionalne uwarunkowania rozwoju produkcji zwierzęcej*. Tytuł naukowy profesora nauk ekonomicznych został mu nadany

w 1997 r. W czasie swojej kariery zawodowej odbył szereg krótkoterminowych wyjazdów studyjnych i staży zagranicznych (RFN, Szwajcaria, Dania, Holandia, Szwecja, Francja, Hiszpania, Austria i USA), obejmujących łącznie okres ponad 2 lat, co pozwoliło na poznanie specyfiki rolnictwa i zasad funkcjonowania gospodarstw i przedsiębiorstw rolnych w tych krajach.

Kariera zawodowa prof. dr. hab. Henryka Runowskiego związana jest ze Szkołą Główną Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. W roku akademickim 1977/1978 był zatrudniony na stanowisku asystenta stażysty w Katedrze Nauk Społeczno-Politycznych. Od 1981 do 1983 r. był zatrudniony na stanowisku starszego asystenta, od 1983 do 1994 r. na stanowisku adiunkta, a następnie w latach 1994–2000 na stanowisku profesora nadzwyczajnego. W latach 2000–2019 zajmował stanowisko profesora zwyczajnego, a ostatnio – po wprowadzeniu ustawy 2.0 – jest zatrudniony na stanowisku profesora, cały czas w Katedrze Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstw SGGW. W latach 1997–2018 był kierownikiem Zakładu Ekonomiki i Organizacji Produkcji Rolniczej, a następnie Zakładu Organizacji i Zarządzania w tej katedrze. Od 2009 r. pełni funkcję kierownika Katedry Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstw, z której w 2017 r. zostały wyodrębnione dwie nowe jednostki naukowe: Katedra Finansów i Katedra Logistyki. Był inicjatorem powstania w 1995 r. Centrum Logistycznego Rolnictwa Ekologicznego w SGGW, którego następnie został dyrektorem. Centrum to zrealizowało kilka ważnych dla rozwoju rolnictwa ekologicznego w Polsce projektów badawczych, w tym projekt pt. „Opracowanie modelu rozwoju rolnictwa ekologicznego w Polsce”, którego wyniki zostały wykorzystane m.in. do przygoto-

wania pierwszego projektu ustawy o rolnictwie ekologicznym oraz przygotowania pierwszej autorskiej monografii z zakresu ekonomicznych aspektów tej formy rolniczego gospodarowania pt. „Ograniczenia i szanse rozwoju rolnictwa ekologicznego”.

Od 1992 do 2019 r. zasiadał w Radzie Wydziału Nauk Ekonomicznych, był m.in. przewodniczącym Komisji ds. Nauki oraz Komisji ds. Przewodów naukowych. W latach 2012–2020 był członkiem Senatu SGGW. Pełnił funkcję przewodniczącego dwóch senackich komisji (ds. Historii i Odznaczeń w latach 2012–2016 oraz ds. Statutu i Struktury w latach 2016–2020). Od 2020 r. jest przewodniczącym Uczelnianej Komisji Wyborczej SGGW. Jednocześnie był i jest członkiem kilku komisji senackich i rektorskich oraz wydziałowych, a ostatnio, po zmianach organizacyjnych, komisji instytutowych. Obecnie jest członkiem m.in. Senackiej Komisji ds. Statutu i Struktury oraz Instytutowej Komisji ds. Awansów Naukowych.

Dorobek naukowy Profesora składa się z ponad 500 prac, w tym 321 prac opublikowanych, z czego 271 to oryginalne prace twórcze. Jest autorem 9 monografii i współautorem 29 monografii, w tym 16 to monografie pod jego redakcją lub współredakcją. Najważniejsze z nich to książki autorskie: *Regionalne uwarunkowania rozwoju produkcji zwierzęcej* (1990), *Koncentracja produkcji zwierzęcej* (1994), *Przemiany w strukturze agrarnej i zatrudnieniu rolniczym* (1997), *Postęp biologiczny w rolnictwie* (1997), *Ograniczenia i szanse rolnictwa ekologicznego* (1998), *Ekonomika i organizacja drobotowarowego chowu królików mięsnych* (1998), *Strategia zrównoważonego rozwoju gospodarstw wyspecjalizowanych w chowie bydła* (1998), *Założenia strategii rozwoju specjalizacji w chowie bydła mlecznego*,

z uwzględnieniem ochrony środowiska (1999), *Koncepcja restrukturyzacji hodowli buraka cukrowego w Polsce*.

Główne zainteresowania badawcze Nominata skoncentrowane są wokół: ekonomiki i organizacji oraz zarządzania przedsiębiorstwami rolniczymi, restrukturyzacji i prywatyzacji rolnictwa państwowego, uwarunkowań postępu biologicznego w rolnictwie, organizacyjnych i ekonomicznych aspektów rolnictwa ekologicznego, zrównoważonego rozwoju rolnictwa i przedsiębiorstw rolnych oraz kształtowania się dochodów gospodarstw rolnych w Polsce i innych krajach Unii Europejskiej.

Prof. Henryk Runowski posiada bogaty dorobek w dziedzinie organizacji badań naukowych i kształcenia kadr naukowych. Kierował 12 projektami badawczymi finansowanymi przez KBN i NCN, 7 projektami PHARE i 2 projektami SAPARD.

Organizował i kierował trzema edycjami studiów podyplomowych zarządzania przedsiębiorstwami rolnymi. Był również jednym z inicjatorów organizacji konkursu dla uczniów szkół średnich pt. „Jak zmienić gospodarstwo mego ojca?”. W roku 2023 przypada 22. edycja tego konkursu. W ostatnich latach kierował projektem „Klaster innowacji w agrobiznesie”.

Ma znaczne osiągnięcia w kształceniu kadr naukowych. Pełnił funkcję promotora w 12 zakończonych przewodach doktorskich i 216 pracach magisterskich. Obecnie jest promotorem w 2 otwartych przewodach doktorskich. Był recenzentem w 12 postępowaniach o nadanie tytułu profesora, w 22 postępowaniach habilitacyjnych i recenzentem 37 rozpraw doktorskich. Dwukrotnie był recenzentem w postępowaniach o nadanie tytułu doktora honoris causa SGGW w Warszawie. Przeprowadził również wiele konsultacji dla kandydatów przygotowujących rozprawy habilitacyjne i wykonał szereg recenzji wydawniczych monografii habilitacyjnych, w tym 3 pracowników URK.

Prof. Henryk Runowski, doktor Honoris Causa Uniwersytetu Rolniczego odbiera gratulacje od prof. Bogdana Kuliga – dziekana Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego; fot. Gabriel Wojcieszek

Jest osobą cieszącą się uznaniem w środowisku naukowym. Od 2015 r. pełni funkcję przewodniczącego Rady Naukowej Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN oraz członka Rady Naukowej Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego (od 2017 r.). Wcześniej był członkiem rad naukowych Instytutu Genetyki i Hodowli Zwierząt PAN w Jastrzębcu (1997–1999) oraz Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN (od 1997 r.). Jest członkiem Komitetu Nauk Ekonomicznych PAN. Pełnił funkcję przewodniczącego Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu (2002–2003), a w 2017 r. został mu przyznany tytuł członka honorowego tego Stowarzyszenia.

Od początku pracy w Katedrze Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstw współpracuje z wieloma pracownikami naukowymi z innych uczelni i instytutów naukowo-badawczych, w tym z Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie. Niemal od początku swej pracy naukowej współpracował na różnych płaszczyznach z prof. Eugeniuszem Otolińskim, prof. Januszem Żmiją, prof. Wiesławem Mu-

siałem, dr. hab. Józefem Kanią, dr. hab. Andrzejem Krasnodębskim, prof. URK, prof. Janem Siekierskim, prof. Karolem Kukułą, prof. Janem Szarkiem i prof. Barbarą Michalik, a także dr. hab. Jerzym Cieślikiem, dr. hab. Martą Domagałską-Grędyś, prof. URK, dr. hab. Tomaszem Wojewodzicem, prof. URK. Był dla nich partnerem różnorodnej współpracy naukowej lub konsultantem naukowym prac doktorskich i habilitacyjnych, a ostatnio był recenzentem pracy doktorskiej mgr Anny Dudoń, przygotowanej pod kierunkiem dr. hab. Wioletty Knapik, prof. URK.

W uznaniu zasług uzyskał liczne wyróżnienia i odznaczenia: Srebrny Krzyż Zasługi (1987), Złoty Krzyż Zasługi (1998), Zasłużony Pracownik Rolnictwa (1990), Medal Komisji Edukacji Narodowej (2001), Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (2017). Za osiągnięcia w pracy naukowo-badawczej, dydaktycznej i organizacyjnej otrzymał odznakę honorową „Za zasługi dla SGGW” oraz wielokrotnie nagrody JM Rektora SGGW za działalność naukową i organizacyjną. ■

Czy Ziemia nas wyżywi w przyszłości?

Wykład prof. dr. hab. Henryka Runowskiego – doktora honoris causa Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie

Zgodnie ze zwyczajem akademickim jedną z części uroczystości, jak Magnificencja już powiedział, jest wykład doktora honorowego. Zauważam, że przyszło nam żyć w świecie burzliwym, żywiolowym, pełnym niespodzianek, ale również w zatroskaniu o przyszłość naszych dzieci i wnuków (...). W związku z tym wydaje mi się, że taki temat, który mógłbym Państwu dzisiaj przedstawić, który jest ważny chyba dla nas wszystkich, to jest próba odpowiedzi na pytanie: czy Ziemia nas wyżywi w przyszłości? Przyszłość zaczyna się na dobrą sprawę dziś – i trwa. W związku z tym pozwolę Państwo, że teraz przejdę do mojej prezentacji.

Pytanie, czy Ziemia nas wyżywi w przyszłości, nurtuje ludzkość od dawna. Można powiedzieć, pewnie od czasów dalszych, niż tutaj przywołuję. W XVI w. Giovanni Botero, włoski jezuita i geograf, mówił: „Gatunek ludzki ma niepoahamowaną skłonność do rozmnażania się, co może rodzić problem zapewnienia dostatecznej żywności”. 200 lat później ten sam problem został podnoszony przez teoretyków zasobów naturalnych, którzy prezentowali dwa różne paradygmaty, można powiedzieć: bardziej i mniej optymistyczny. Paradygmat maltuzjański (od nazwiska jego twórcy, Thomasa Malthusa) mówi, że istnieje absolutna, fizyczna ograniczoność zasobów naturalnych, i stwierdza, że produkcja rolna rośnie wolniej niż przyrost ludności, i tym samym zwiastował klęski głodu, niedożywienia i innych problemów. W ramach paradygmatu ricardiańskiego [od Davida Ricarda – przyp. red.] z kolei

uważano, że ograniczoność zasobów, w tym ziemi, ma charakter względny; tym czynnikiem ograniczającym jest prawo malejącej produktywności ziemi. Również w XX w., w drugiej jego połowie, te dwa różne scenariusze znajdują swoje miejsce w ekonomicznej teorii zasobów naturalnych. W ramach scenariusza określanego jako pesymistyczny uważa się, że zasoby Ziemi są wyczerpywalne, ograniczone, i teoretycy przestrzegają, mówiąc: jeśli nie skorygujemy tego dotychczasowego ekspansywnego rozwoju, zasoby nieodnawialne zostaną zużyte, co doprowadzi do upadku naszej cywilizacji. Jak to zwykle bywa, także w nauce, są różne zdania i w ramach tych, którzy prezentują nurt optymistyczny, możemy się dowiedzieć, że ich zdaniem dostępne zasoby są ograniczone tylko w krótkim okresie. W okresie długim rynek reaguje na braki zasobów wyższymi cenami, a to prowadzi do poszukiwania zasobów alternatywnych. I dalej, możemy się dowiedzieć, że ludzie dzięki swojej wiedzy, kreatwności stanowią gwarancję obiecującej przyszłości. Ja skłaniam się ku temu drugiemu wariantowi, czyli optymistycznemu widzeniu przyszłości. Można by też powiedzieć, że to późniejsze podejście, które zostało zarysowane w ramach koncepcji rozwoju zrównoważonego, trwałego próbuje godzić te dwa różne interesy. Mnie się wydaje, że problem dzisiaj też polega na tym, że my do końca nie wiemy, jakie będą preferencje w zakresie zasobów naszych przyszłych pokoleń, czy dalej będą się interesować węglem, ropą naftową, czy też może w ramach dokonującego się

postępu uzyskają dostęp do innych zasobów, być może też takich, których jeszcze nie znamy. Proszę Państwa, na szczęście możemy powiedzieć, że scenariusz pesymistyczny nie zaistniał, nie ziścił się, produkcja rolna bowiem rosła szybciej niż liczba ludności. Potwierdzą to dane zaprezentowane w tej tabeli. Wynika to m.in. z tego, że możemy mówić o pewnym fenomenie rozwojowym rolnictwa. On w skrócie zostaje przedstawiony na tych kilku zdjęciach (ryc. 1 i 2). To wszystko, co tu obserwujemy, dokonało się w ciągu minionych stu lat, czyli – można powiedzieć – w okresie ze względu na długość [historię?] ludzkości bardzo krótkim. Tak też wyglądają niektóre nasze obszary rolnicze, a na pewno większość obszarów na Zachodzie. To, co było tym właśnie elementem fenomenu rolniczego, to był osiągnięty postęp techniczny, który zadecydował o tym, że potrafiłiśmy osiągać wydajności, o których się naszym poprzednikom w ogóle nie śniło. Możemy dziś mówić o 15 tys. litrów mleka od krowy, możemy mówić o 12 t pszenicy z hektara, a niektórzy nawet już osiągnęli te plony znacznie wyższe. Proszę Państwa, ten sukces, o którym tu w tej chwili mówię, został jednak odnotowany z wieloma niekorzystnymi zjawiskami: środowiskowymi, społecznymi, klimatycznymi, czy też nawet etycznymi, bo nie chcemy jako konsumenci godzić się na takie niewygody, jakie tutaj możemy na tym zdjęciu zaobserwować (ryc. 3). Jakie są uwarunkowania wzrostu popytu na żywność? Z tego, co wiemy, i z tego, co prognozujemy się, liczba ludności na świecie będzie

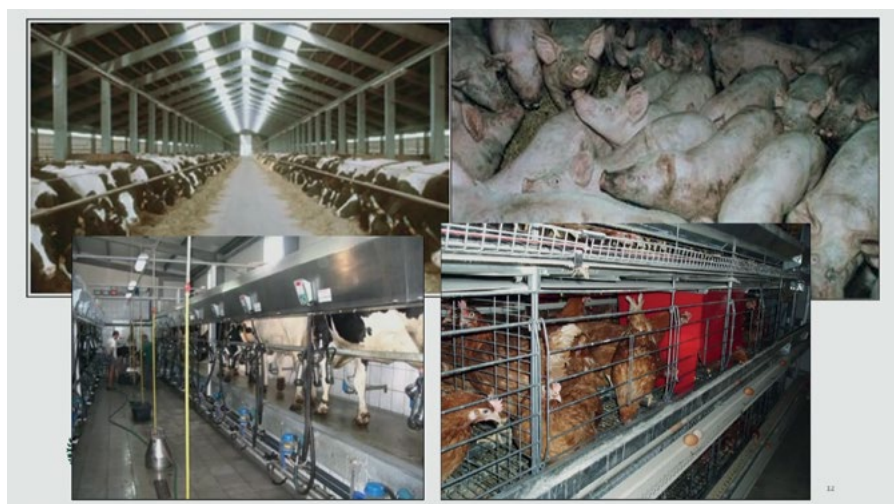
Fenomen rozwojowy rolnictwa

Ryc. 1 (z prezentacji prof. Henryka Runowskiego)

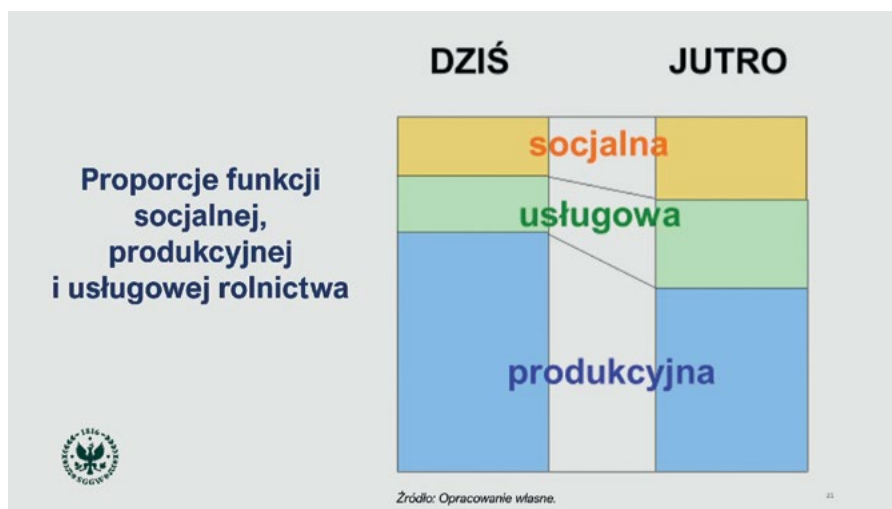

Ryc. 2

Ryc. 3

przyrastać, przynajmniej do 2100 r. W 2050 r., bo tu się kończy ta perspektywa, którą przedstawiam, może nas być na kuli ziemskiej 9,5, a nawet niektórzy mówią 10 miliardów ludzi. Ludzi będzie przybywać w różnym tempie na różnych kontynentach. Europa rozwija się wolniej, a niektóre kontynenty, jak Afryka, w tempie, można powiedzieć, bardzo dynamicznym. Z tego będą wypływać określone konsekwencje dla możliwości wyżywienia ludności w różnych strefach globu ziemskiego. Struktura ludności również się zmieni. Widzimy, że w 1950 r. ludność Europy stanowiła prawie 22%, w 2050 r. będzie to niewiele ponad 7%, podczas gdy Afryka, która miała 9% ludności świata w 1950 r., w roku 2050 będzie miała 25%. Można powiedzieć, że Europa z Afryką zamienią się pod tym względem miejscami. Równocześnie zmniejszy się powierzchnia gruntów ornych na osobę z ponad pół hektara w 1950 r. do niecałych 2000 m² w 2050 r. Dodatkowo do tego docho- dzą zmiany modelu konsumpcji: kraje rozwijające się, które również poprawiają swoje dochody, zwiększają swoje zapotrzebowanie na produkty mięsne. W związku z tym widzimy, że zapotrzebowanie na mięso w krajach rozwijający się będzie wzrastać, co też oznaczać będzie wzrost zapotrzebowania na mięso w skali świata. Patrząc na dotychczasowy i prognozowany wzrost plonów, można odnotować pewne zjawisko niepokojące: to ta dynamika wzrostu plonów w najbliższych dziesięcioleciach będzie niższa aniżeli dotychczasowa. Przynajmniej tak dzisiaj prognozujemy. To może rodzić pewne napięcia w zapewnieniu wystarczającej ilości żywności dla ludzi. Oczekiwania też zmniejszają się w zakresie funkcji, których oczekujemy od rolnictwa. Poza tę funkcję produkcyjną coraz częściej upominamy się o funkcję usługową czy realizację funkcji socjalnej. W ramach trzech realizowanych systemów rolnictwa, poczynając od konwencjo-

Ryc. 4

nalnego poprzez ekologiczny, i myślę najbardziej przyszłościowy integrowany. W ramach tych funkcji, funkcja produkcyjna, jak widać (ryc. 4), może się zmniejszać, natomiast funkcje usługowe i socjalne będą rosły. Oczekujemy też wzrostu znaczenia rolnictwa ekologicznego. Rolnictwo ekologiczne ma to do siebie, że skutecznie realizuje cele środowiskowe, natomiast jest mniej wydajne, gdy chodzi o wielkość produkcji. Z tego można by wnioskować, że ta presja, którą próbujemy nałożyć na poszczególne kraje w ramach Europejskiego Zielonego Ładu – zwiększenia produkcji ekologicznej co najmniej do 25% powierzchni,

może również spowodować pewne ograniczenie wzrostu produkcji żywności. Ale pocieszające jest to, że zarówno rolnictwo ekologiczne, jak i konwencjonalne, korzystając z różnych form postępu, może się doskonalić i tym samym zwiększać zarówno poziom realizacji celów środowiskowych, jak i dóbr ekonomicznych czy produkcyjnych. Nawet mówić zaczynamy dzisiaj o konwencjonalnym rolnictwie ekologicznym, bo tak uważa się, że nowoczesne metody związane z cyfryzacją mogą temu sprzyjać, że oddziaływanie na środowisko w ramach tego systemu będzie mniejsze.

Rosną też inne, czy pojawiają się też

inne uwarunkowania. Rosnie częstotliwości ekstremalnych zjawisk pogodowych, postępuje degradacja środowiska gleby. Pojawia się konkurencja ze strony sektorów nierolniczych o grunty i wodę. Pojawia się problem niedoboru wody, problem erozji, zasolenia gleb. Zjawisko zagrabiania ziemi pojawia się w krajach rozwijających się, gdzie wielkie międzynarodowe korporacje przejmują grunty, które do tej pory były w posiadaniu drobnych rolników. Wysokie koszty i ryzyko wdrażania innowacji również jest odczuwalne. No i wreszcie też w ramach tej wędrówki żywności po świecie, czy podróżowania, pojawiają się też pokusy fałszowania żywności. W związku z tym wszystkim pojawia się pytanie, czy będziemy w stanie pokryć wzrastające zapotrzebowanie na żywność w przyszłości.

W dalszym ciągu widzimy, że tym, co może nas wspierać we wzroście produkcji, to będzie wykorzystanie różnych form postępu, nie tylko tak jak poprzednio: mechanizacyjnego, chemizacyjnego, organizacyjnego czy biologicznego, ale również cyfrowego, który w tej chwili zaczyna wchodzić również do rolnictwa, podobnie jak sztuczna inteligencja. To, co jest też pocieszające, to to, że okazuje się, że zmartwienie Ricarda, wtedy kiedy mówił, że występuje prawo malejącej produktywności ziemi, w ujęciu dynamicznym się nie ujawnia, czyli inaczej mówiąc nie musimy produkować drożej wtedy, kiedy chcemy produkować więcej. Pewne możliwości wzrostu potencjału produkcyjnego można widzieć w dużym zróżnicowaniu jeszcze dzisiaj w wysokości plonów w skali różnych krajów i różnych części świata. Widzimy, że w Nowej Zelandii jeden z rolników, który zapisany został w Księdze Guinnessa, uzyskał na swojej farmie plon 17 t/ha przynicy – to są rzeczy, które jak widać są możliwe, a równocześnie widzimy, że w niektórych krajach, takich jak Wenezuela, dużo, dużo poniżej jednej tony

Tabela 6. Plony pszenicy w wybranych krajach (t/ha)

Wyszczególnienie	Tony/ha
Wenezuela	0,3
Rosja	3,2
USA	3,4
Ukraina	4,6
Polska	5,4
Niemcy	7,5
Irlandia	9,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych.

- Rolnik Eric Watson z USA uzyskał na swojej farmie plon pszenicy 17,4 t/ha w 2020 roku.

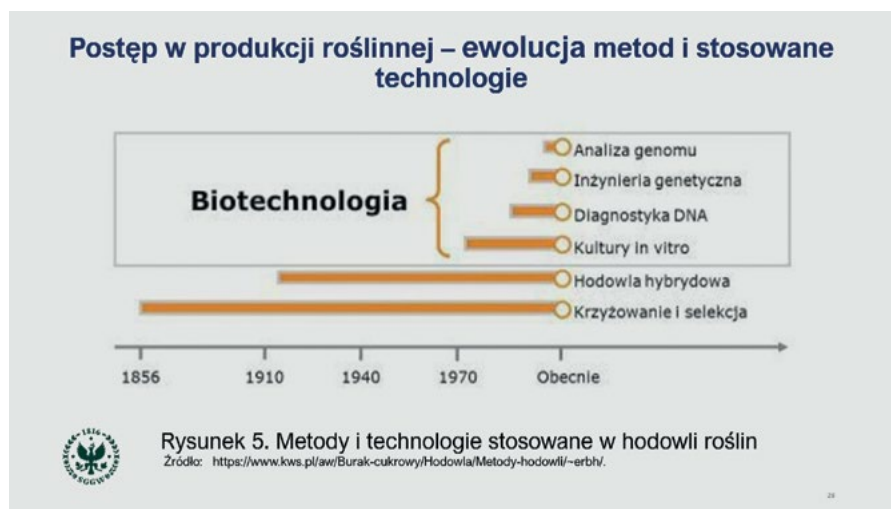

Ryc. 5

(ryc. 5). Z pomocą przyjdzie nam w kurs biotechnologia, w tym inżynieria genetyczna, co do której, jak widzimy, pojawiają się również różne stanowiska. Są tacy, którzy są zwolennikami stosowania tych metod, ale są też tacy, którzy uważają, że to jest coś, co prowadzi do zguby ludzkości. Wydaje mi się jednak, że biotechnologia nie powiedziała jeszcze ostatniego zdania. Podobnie gdy chodzi o rośliny genetycznie modyfikowane, których znaczenie w skali świata rośnie, choć wiemy, że Europa uprawie takich roślin się przeciwstawia i zabrania tego typu upraw. Myślę, że patrząc na potrzeby żywnościowe, które są przed nami, prawdopodobnie trzeba będzie też spojrzeć na te rośliny również z naszego punktu widzenia nieco inaczej, niż ma to miejsce dotychczas.

To, w czym można widzieć pewien potencjał wzrostu produkcji żywności, to jest ograniczenie strat. One występują na różnych ogniwach łańcucha dostaw. Widzimy, że w Afryce straty są najwyższe na poziomie produkcji i magazynowania, podczas gdy w Europie i Ameryce Północnej najwyższe straty są na poziomie konsumpcji, czyli inaczej mówiąc, marnujemy dużą ilość żywności. W tym względzie muszą nastąpić pewne zmiany. Ocenia się, że ograniczenie strat może pozwolić na wyżywienie dodatkowych dwóch miliardów ludzi.

Z pomocą przychodzą nam również nowe technologie, takie jak GPS, drony, roboty, które stosujemy w rolnictwie, ale także pewne nowe pomysły, takie jak rolnictwo wertykalne czy pionowe, organizowane w wieżowcach na różnych piętrach w ściśle regulowanej atmosferze i środowisku. Wśród innych koncepcji wzrostu należy też wymienić takie, o których się coraz częściej mówi i do czego się już przyznajemy, że konieczne jest ograniczenie upraw na produkcję biopaliw. Konieczna jest zmiana diety w kierunku zwiększenia spożycia produktów roślinnych. Ważne jest zwrócenie się w

Ryc. 6

kierunku permakultury, rolnictwa pionowego, nawet wermikultury, produkcji owadów jadalnych, co też może w nas wzbudzać pewne różne oceny. Ale dodać należy, że w Unii Europejskiej od 2018 r. tego typu produkty są już dopuszczone. No i też możliwa jest produkcja sztucznego mięsa, co też dzisiaj wywołuje w nas różne emocje.

Podsumowując: rolnictwo staje przed potrzebą zapewnienia surowców żywnościowych dla rosnącej ludności świata. Równocześnie oczekuje się od rolnictwa wypełniania innych ważnych funkcji w warunkach, w konieczności przeciwdziałania zmianom klimatu, ograniczenia erozji gleb i degradacji środowiska, zwiększenia również troski o zasoby wody, dobrostan zwierząt i różnorodność. W moim przekonaniu istnieją możliwości produkcji żywności poprzez dalsze wykorzystanie różnych form postępu, w tym biotechnologii, technologii cyfrowych i sztucznych inteligencji, ograniczenie marnotrawstwa i strat żywności, zapewnienie preferencji dla rozwoju zrównoważonych systemów produkcji, zmiana modelu konsumpcji, poszukiwania alternatywnych źródeł żywności, być może takich, których jeszcze dzisiaj nie znamy. Zatem odpowiedź na pytanie, czy Ziemia nas wyżywi w przyszłości, w

moim przekonaniu może być twierdząca. Wymagać to będzie jednak podjęcia szeregu różnorodnych działań przez ludzi, nie tylko polityków, ale również producentów żywności i konsumentów, a w szczególności przedstawicieli świata nauki.

Wniosek końcowy, mi się wydaje, że optymistyczny i też uzasadniony, że ludzkość wykorzystując swój potencjał intelektualny, pomysłowość i kreatywność oraz nowe zdobycze wiedzy i innowacji znajdzie sposób na to, by podobnie jak do tej pory również w przyszłości zapewnić niezbędną ilość żywności dla rosnącej populacji świata. Chciałoby się również, żeby spełniło się to, o czym mówił kiedyś Hipokrates: „Niech żywność będzie naszym lekarstwem!”. Tego wszystkim Państwu życzę. Dziękuję bardzo za uwagę.

*Opracowanie: Jacek Okarmus
na podstawie zapisu wideo dokonanego
podczas uroczystości 10 maja 2023 r.
Ilustracje pochodzą z prezentacji prof.
Henryka Runowskiego*

*Redakcja dziękuje Centrum Kultury
i Kształcenia Ustawicznego URK
za udostępnienie nagrania*

Uniwersytet Rolniczy będzie współpracował z Fundacją im. Zofii i Jana Włodków

Kraków, 18 maja 2023 r.

18 maja **JM dr hab. inż. Sylwester Tabor, prof. URK** – rektor Uniwersytetu Rolniczego podpisał porozumienie o współpracy z Fundacją im. Zofii i Jana Włodków, reprezentowaną przez **Rafała Slaskiego** – prezesa i **dr Agatę Wołkowską-Wolską** – wiceprezes zarządu Fundacji.

Współpraca polegać będzie na wspólnym prowadzeniu badań naukowych, upowszechnianiu wiedzy, prowadzeniu kwerend dokumentów archiwalnych, jak również organizacji wykładów, kursów i innych wydarzeń edukacyjnych dotyczących rolnictwa, w tym historii rolnictwa, a szczególnie roli ziemiaństwa polskiego.

Studenci I semestru studiów II stopnia URK na kierunku, który przyporządkowany jest do dziedziny nauk rolniczych, do dyscypliny wiodącej rolnictwo i ogrodnictwo lub zootechnika i rybactwo, którzy realizować będą pracę dyplomową o tematyce mającej potencjalny wpływ na innowacyjny rozwój sektora rolnego w zakresie: technologii polowej produkcji roślinnej, technologii chowu i hodowli zwierząt gospodarskich lub technologii produkcji warzyw i wieloletnich upraw ogrodniczych już wkrótce będą mogli ubiegać się o stypendium, których fundatorem jest Fundacja im. Zofii i Jana Włodków. Będzie ono przyznane na okres dwóch semestrów i wypłacane comiesięcznie. Na zakończenie stypendysta otrzyma dyplom podpisany przez rektora Uczelni i prezesa zarządu Fundacji. Regulamin przyznawania stypendium zostanie wkrótce opublikowany.

Za realizację postanowień porozumienia, osobą upoważnioną do koordynowa-

Rafał Slaski – prezes zarządu Fundacji im. Zofii i Jana Włodków (po lewej), dr Agata Wołkowska-Wolska – wiceprezes zarządu Fundacji i prof. Sylwester Tabor – rektor URK podpisują porozumienie o współpracy

nia współpracą merytoryczną, będzie **dr hab. inż. Andrzej Bogdał, prof. URK** – prorektor ds. kształcenia, a ze strony Fundacji – prezes Rafał Slaski.

Celem działalności Fundacji im. Zofii i Jana Włodków jest finansowanie nauki młodzieży (przyznawanie stypendiów w szkołach średnich i wyższych, środków na naukę za granicą czy działalność nauko-

wą), a także gromadzenie dzieł z zakresu rolnictwa, ich udostępnianie, stworzenie muzeum ziemiaństwa polskiego i wspieranie inicjatyw związanych z kultywowaniem tradycji ziemiańskich.

Więcej na temat Fundacji: <https://fundacjawlodkow.org.pl/>.

*Opracowanie i zdjęcie:
mgr inż. Izabella Majewska*

Uroczyste promocje habilitacyjne i doktorskie oraz odnowienie doktoratów

Kraków, 19 maja 2023 r.

19 maja w Centrum Kongresowym URK odbyły się promocje habilitacyjne i doktorskie oraz odnowienia doktoratów. Uroczystość otworzył **JM dr hab. inż. Sylwester Tabor, prof. URK**, który na wstępie szczególnie gorąco powitał naukowców, którzy 50 lat temu uzyskali stopień naukowy doktora, a także wszystkich doktorów i doktorów habilitowanych wraz z rodzinami.

ODNOWIENIE DOKTORATÓW

Prof. Andrzej Lepiarczyk – prorektor ds. ogólnych przedstawił sylwetki Doktorów Seniorów; w uznaniu zasług ponownie stopień doktora uzyskali: **prof. dr hab. inż. Janusz Kolowca** (nieobecny), **prof. dr hab. inż. Józef Kowalski** (nieobecny) i **prof. dr hab. inż. Norbert Marks**. Oprócz dyplomów Doktorzy-Jubilanci otrzymali dyplom i okolicznościową statuetkę. Poniżej prezentujemy ich krótkie biografie.

Prof. dr hab. inż. Janusz Kolowca urodził się w 1941 r. w Krakowie. Studiował na Wydziale Maszyn Górniczo-Hutniczych AGH, gdzie w 1965 r. otrzymał tytuł magistra. Stopień naukowy doktora nauk rolniczych uzyskał w 1973 r. na Wydziale Rolniczym Akademii Rolniczej w Krakowie. Habilitację uzyskał w 1979 r., tytuł profesora w 1989 r., a stanowisko profesora zwyczajnego w 2009 r.

Prof. Janusz Kolowca pracował w Katedrze Mechanizacji Rolnictwa w latach 1965–2012. W latach 1981–1984 pełnił funkcję dziekana Wydziału Techniki i Energetyki Rolnictwa (1981–1984). Należał do zarządu krakowskiego od-

Dyplomy czekają na wręczenie

działu Polskiego Towarzystwa Agrofizycznego.

Jego specjalnością naukową jest agrofizyka, a szczególnie – mechaniczne właściwości zbóż oraz reologia wysoko-uwodnionych materiałów pochodzenia roślinnego. Jest autorem 171 prac, w tym 44 oryginalnych prac twórczych. Był kierownikiem 4 projektów badawczych, wypromował 2 doktorów.

Prof. Janusz Kolowca został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi, wyróżniony też został nagrodami naukowymi Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki (1980, 1985).

Prof. dr hab. inż. Józef Kowalski urodził się w 1942 r. w Czańcu koło Żywca. Studia odbył na Wydziale Rolniczym WSR w Krakowie, gdzie tytuł magistra

Uroczystość prowadzi prof. Andrzej Lepiarczyk – prorektor ds. ogólnych URK

JM dr hab. inż. Sylwester Tabor, prof. URK ponownie promuje prof. dr. hab. inż. Norberta Marksa na doktora po 50 latach

inżyniera rolnictwa otrzymał w 1965 r. Stopień naukowy doktora nauk rolniczych uzyskał na tym samym wydziale w 1973 r. Habilitował się na Wydziale Techniki Rolniczej Akademii Rolniczej w Lublinie w 1991 r. Tytuł naukowy profesora nauk rolniczych uzyskał w 1997 r.

Od roku 1965 pracował w Katedrze Mechanizacji Rolnictwa na Wydziale Techniki i Energetyki Rolnictwa (obecnie Katedra Inżynierii Produkcji, Logistyki i Informatyki Stosowanej na Wydziale Inżynierii Produkcji i Energetyki). W latach 1993–1999 był prodziekanem, a następnie (1999–2005) dziekanem Wydziału Techniki i Energetyki Rolnictwa.

Jego główne zainteresowania naukowe dotyczyły: programowania mechanizacji w skali mikro i makro, modelowania mechanizacji dla wielkostadnych ferm produkcji zwierzęcej, algorytmizacji projektowania zestawów maszynowych dla różnych typów gospodarstw i działów produkcji, energochłonności produkcji rolniczej, badania efektywności mechanizacji rolnictwa, aspektów określania postępu naukowo-technicznego w rolnictwie oraz empirycznej weryfikacji podstaw metodycznych tegoż postępu,

uwarunkowań technicznej rekonstrukcji rolnictwa, programowania techniki w gospodarstwach rodzinnych, rolnictwa w procesie transformacji do standardów UE, modelu substytucji pracy żywej pracą uprzedmiotowioną oraz poszukiwania relacji pomiędzy postępowaniem naukowo-technicznym i stopniem umaszynowania gospodarstwa a racjonalną gospodarką energetyczną w produkcji rolniczej.

Doktorzy

W późniejszym okresie zajmował się poszukiwaniem roli środków technicznych w efektywnej działalności produkcyjnej konwencjonalnych gospodarstw rolnych poprzez różne formy ich zespolonego wykorzystania (m.in. grupy produkcyjne). Drugi kierunek jego badań obejmował poszukiwania modelowych rozwiązań zastosowania środków mechanizacji oraz środków informatycznych w aspekcie efektywnego funkcjonowania gospodarstw oraz jednostek obsługujących produkcję ekologiczną w polskim rolnictwie.

Jego dotychczasowy dorobek naukowy obejmuje 110 pozycji oryginalnych publikacji twórczych, 87 pozostałych publikacji, 8 monografii oraz 52 prace niepublikowane. Był promotorem w 5 przewodach doktorskich.

Profesor był m.in. przewodniczącym Komitetu Techniki Rolniczej PAN (2007–2010 i 2010–2014), współzałożycielem i sekretarzem Zarządu Głównego (1996–2008) Polskiego Towarzystwa Inżynierii Rolniczej, członkiem Rady Głównej Sekcji „Mechanizacja Rolnictwa” Zarządu Głównego SITR, przewodniczącym Narodowego Komitetu światowej organizacji CIGR (2007–2010 i 2011–2014).

Nowi doktorzy habilitowani

Profesor został odznaczony m.in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi i Medalem im. Michała Oczapowskiego.

Prof. dr hab. inż. Norbert Marks urodził się w 1942 r. w Mysłowicach (województwo tarnopolskie). Studiował na

Wydziale Rolniczym Wyższej Szkoły Rolniczej w Krakowie, gdzie w 1968 r. uzyskał tytuł magistra inżyniera. Stopień naukowy doktora nauk rolniczych uzyskał w 1973 r. na Wydziale Rolniczym Akademii Rolniczej w Krakowie. Stopień doktora habilitowanego uzyskał w 1987 r., tytuł profesora w 1994

DOKTORZY HABILITOWANI

- dr hab. inż. Jacek Grzyb (WRE)
- dr hab. inż. Magdalena Simlat, prof. URK (WRE)
- dr hab. Iwona Paśmionka (WRE)
- dr hab. inż. Grzegorz Przydatek (WIŚiG)
- dr hab. inż. Barbara Tokarz, prof. URK (WBiO)
- dr hab. Joanna Banaś, prof. URK (WTZ)

r., a stanowisko profesora zwyczajnego w 2001 r.

Prof. Norbert Marks pracował w Katedrze Mechanizacji Rolnictwa, a następnie w Instytucie Fizyki i Mechanizacji Rolnictwa, w Instytucie Mechanizacji i Energetyki Rolnictwa oraz w Katedrze Techniki Rolno-Spożywczej, a w latach 2009–2012 w Instytucie Eksploatacji Maszyn, Ergonomii i Procesów Produkcyjnych.

Pełnił funkcje: kierownika Katedry Mechanizacji Rolnictwa (1996–2009), prodziekana Wydziału Techniki i Energetyki Rolnictwa (1999–2005), dziekana tego wydziału (2005–2008).

Jego główne zainteresowania naukowe dotyczyły problematyki organizacji usług

JM prof. Sylwester Tabor odczytuje rotę przyrzeczenia doktorskiego

Słowa: „Spondeo ac polliceor” wypowiedziało 53 nowych doktorów

DOKTORZY

WYDZIAŁ ROLNICZO-EKONOMICZNY

- dr Marta Hornyák
- dr inż. Mateusz Krupa
- dr inż. Jakub Pastuszak
- dr inż. Justyna Sokołowska

WYDZIAŁ LEŚNY

- dr inż. Grzegorz Gaura
- dr inż. Tomasz Gawęda
- dr inż. Dominika Gaj-Gielarowicz
- dr inż. Karol Gielarowicz
- dr inż. Dawid Leńczyk
- dr inż. Stanisław Łyszczarz
- dr inż. Grzegorz Młynarczyk
- dr inż. Marcin Olejnik
- dr inż. Agnieszka Ostafińska
- dr inż. Daryna Pasichnyk
- dr inż. Bartłomiej Świątek
- dr inż. Luiza Tymińska-Czabańska
- dr inż. Marcin Widlak
- dr inż. Karolina Zięba-Kulawik

WYDZIAŁ HODOWLI I BIOLOGII ZWIERZĄT

- dr inż. Barbara Kij-Mitka
- dr Patrycja Mrowiec
- dr inż. Marcin Przybyło
- dr inż. Patrycja Rajtar

WYDZIAŁ INŻYNIERII ŚRODOWISKA I GEODEZJI

- dr inż. Justyna Gabryszuk
- dr inż. Piotr Petryk
- dr inż. Kamil Suder
- dr inż. Olga Wojciechowska

WYDZIAŁ BIOTECHNOLOGII I OGRODNICTWA

- dr inż. Marlena Grzanka
- dr inż. Dawid Kocot
- dr inż. Barbara Kowalczyk
- dr inż. Anna Krawczyk
- dr inż. Joanna Micek
- dr inż. Anna Mielczarek
- dr inż. Krzysztof Nowak
- dr inż. Marta Olczyk

WYDZIAŁ TECHNOLOGII ŻYWNOŚCI

- dr inż. Anna Antończyk
- dr Mariola Drozdowska
- dr inż. Klaudia Korczek
- dr inż. Anna Łakomy
- dr inż. Aneta Pater
- dr inż. Małgorzata Pasternak
- dr Ewelina Piasna-Słupecka
- dr inż. Piotr Pokrzywa
- dr inż. Szymon Strnad
- dr inż. Paweł Zych

mechanizacyjnych w rolnictwie indywidualnym, a od 1976 r. zajmuje się badaniem fizycznych właściwości bulw ziemniaka i wpływu na te właściwości różnych czynników, mechanizacją uprawy ziemniaka, ekologicznym i proekologicznym nawożeniem ziemniaka, a ostatnio również nakładami energetycznymi w różnych branżach w przemyśle rolno-spożywczym oraz stymulacją zmiennym polem magnetycznym i elektrycznym bulw ziemniaka.

Jego dorobek naukowy obejmuje 240 prac, w tym 134 oryginalne prace twórcze; jest autorem 5 podręczników, skryptu i 3 monografii, autorem 2 patentów, kierował 3 projektami badawczymi, wypromował 5 doktorów.

Prof. Norbert Marks został odznaczony m.in.: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Medalem za Długoletnią Służbę, Srebrnym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Złotą Odznaką Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Rolnictwa NOT.

PROMOCJE HABILITACYJNE I DOKTORSKIE

Uroczystość promocji habilitacyjnych i doktorskich, mówił prof. Lepiarczyk, ma szczególny charakter dla Uczelni akademickiej, jest bowiem końcowym, najmielszym akcentem wieloletniego trudu doktorów habilitowanych i doktorów, niewymiernej opieki naukowej promotorów i życzliwej troski wielu ogniw instytucjonalnych naszej Uczelni.

„Promuję i gratuluję” – formułę wypowiedianą przez rektora podczas promocji habilitacyjnych, usłyszało 6 osób, w tym 5 osób będących pracownikami Uniwersytetu Rolniczego; tym samym nasza Uczelnia osiągnęła liczbę 674 wypromowanych doktorów habilitowanych. Natomiast stopień naukowy doktora uzyskały 53 osoby, w tym 44 doktorantów Szkoły Doktorskiej URK. W ten sposób liczba doktorów wypromowanych w murach krakowskiej uczelni wzrosła do 1773.

Opracowanie: Jacek Okarmus
Zdjęcia: Gabriel Wojcieszek

Z AGH i Politechniką na rzecz racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi

Kraków, 7 czerwca 2023 r.

7 czerwca rektorzy uczelni tworzących Związek Uczelni InnoTechKrak: Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie, Politechniki Krakowskiej im. Tadeusza Kościuszki podpisali porozumienie w sprawie powołania Międzyuczelnianego Centrum Badawczego WODA.

Międzyuczelniane Centrum Badawcze WODA zostało powołane na mocy Statutu Związku Uczelni InnoTechKrak. Centrum Badawcze będzie koncentrować swoje działania na jednym z najważniejszych wyzwań XXI w., czyli racjonalnym gospodarowaniu zasobami wody. W ramach prac podejmowanych przez jednostkę realizowane będą badania z dziedziny hydrogeologii, hydrogeochemii i gospodarki wodnej. Prace zmierzają do zintegrowania działań umożliwiających mierzenie i monitorowanie środowiskowego bezpieczeństwa wodnego, redukcji zanieczyszczeń, eliminacji zrzutu ścieków i minimalizacji uwalniania niebezpiecznych substancji chemicznych do środowiska wodnego.

Jak powiedział **dr hab. inż. Sylwester Tabor, prof. URK** – rektor Uniwersytetu Rolniczego, „Powszechnie wiadomym jest, że Polska należy do grupy państw zagrożonych deficytem wody. Rocznie na jednego mieszkańca przypada ok. 1600 m³, gdy średnia w Europie jest prawie trzykrotnie większa (4500 m³). Przy tak niskich zasobach w trakcie suszy wskaźnik ten obniża się do wartości poniżej 1000 m³, co jest już sytuacją dramatyczną, w szczególności dla sektora produkcji żywności. Poważnym problemem jest bardzo

Prof. Andrzej Szarata – rektor Politechniki Krakowskiej, dr hab. inż. Sylwester Tabor, prof. URK – rektor Uniwersytetu Rolniczego i prof. Jerzy Lis – rektor AGH podpisują porozumienie w sprawie powołania Międzyuczelnianego Centrum Badawczego WODA

niska retencja. W naszym kraju łączna objętość wody zmagazynowanej w zbiornikach retencyjnych stanowi tylko 6% objętości średniego rocznego odpływu rzek. W tych warunkach musimy liczyć się z zagrożeniem braku wody w naszych domach, a nie tylko wykorzystywanej na cele produkcyjne. Dlatego powołujemy Międzyuczelniane Centrum Badawcze WODA, łączące zasoby kadrowe i infrastrukturalne trzech uczelni, aby wspólnie podjąć wyzwania badawcze nad kluczowymi aspektami związanymi z deficytem wody. Problemem, który nie jest domeną jednej dyscypliny naukowej i jednego obszaru życia społecznego – jest interdyscyplinarny i globalny. Jako przedstawiciele nauk rolniczych wiemy, jaką rolę w cyklu hydrologicznym odgrywa woda grun-

towa i roślinność, która z niej czerpie. W jaki sposób systemy korzeniowe drzew i innych roślin kształtują możliwości retencyjne gleb, czyniąc z niej swoisty akumulator wody. Znamy zagrożenia dotyczące deficytu wody na obszarach wiejskich, warunków jej użytkowania, oczyszczania i technologii ponownego wykorzystania. A przecież to tylko niewielka część zagadnień, które wpisują się w problematykę, wymagającą kompleksowych rozwiązań”.

Prof. Jerzy Lis – rektor AGH podkreślił: „Integracja krakowskiego środowiska naukowego na rzecz rozwiązywania jednego z najistotniejszych problemów XXI w., jakim jest dostęp do zasobów wodnych, jest naszym wspólnym sukcesem. Z każdej uczelni nad zagadnieniem gospodarki wodnej pracować będą eksper-

kie grupy, które od wielu lat badają, analizują i wyciągają wnioski dotyczące tego, jak gospodarować tym cennym zasobem w sposób zrównoważony. Interdyscyplinarność powoływanego dziś Centrum z pewnością przyniesie efekty w skali nie tylko lokalnej, ale też ogólnopolskiej.

Z kolei **prof. Andrzej Szarata** – rektor Politechniki Krakowskiej powiedział: „Od 75 lat, niezależnie od panującej mody, na Politechnice Krakowskiej zajmowaliśmy się ilościowymi i jakościowymi aspektami wodnymi. Wychowaliśmy kolejne już pokolenie specjalistów przygotowanych, by kompleksowo zarządzać wodą, co wobec ekstremalizacji zjawisk klimatycznych staje się czynnikiem kluczowym w przetrwaniu człowieka. We współczesnym świecie nie ma jednostki, która specjalizuje się w absolutnie wszystkich obszarach zagadnień, stąd idea, by połączyć siły krakowskich uczelni i stworzyć wspólne centrum badawcze o najsilniejszym w Polsce potencjale naukowym w szeroko rozumianym obszarze inżynierii i gospodarki wodnej.

Koordinatorami Międzyuczelnianego Centrum Badawczego WODA będą: ze strony AGH **prof. dr hab. inż. Barbara Tomaszewska** (Wydział Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska AGH), ze strony Politechniki **dr hab. inż. Stanisław Rybicki, prof. PK** (Wydział Inżynierii Środowiska i Energetyki), ze strony URK **dr hab. inż. Leszek Książek, prof. URK** – dziekan Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji, którego domeną badawczą i dydaktyczną są problemy gospodarki i inżynierii wodnej, oraz reprezentujący Związek Uczelni „InnoTechKrak” **mgr Krzysztof Kupiec**.

Główne kierunki działań Centrum to:

- Badania nad kluczowymi aspektami zagrożenia deficytem wody, zagrożeń naturalnych i innych powiązanych wyzwań społecznych.
- Poprawa i konsolidacja systemów zarządzania zasobami wodnymi odpornymi na zmiany klimatu.

Sala Senacka URK; stoją (od lewej): dr hab. inż. Stanisław Rybicki, prof. PK – dziekan Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki PK, mgr Marcin Gałan – kanclerz URK, prof. Andrzej Szarata – rektor Politechniki Krakowskiej, dr hab. inż. Sylwester Tabor, prof. URK – rektor URK, prof. Jerzy Lis – rektor AGH, dr hab. inż. Leszek Książek, prof. URK – dziekan Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji URK, prof. Barbara Tomaszewska z Wydziału Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska AGH oraz mgr Krzysztof Kupiec reprezentujący Związek Uczelni „InnoTechKrak”

- Rozwój modeli hydro-ekonomicznych, ukierunkowanych na dążenie do bezpieczeństwa wodnego w Polsce i w różnych częściach świata.

- Zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym.

- Zwiększenia efektywności magazynowania wody.

- Ocena potencjalnych reakcji na globalne zagrożenia poprzez środki łagodzące i adaptacyjne.

- Redukcja zużycia wody przemysłowej i ponownego jej wykorzystania.

- Kształcenie nowej generacji naukowców z umiejętnościami radzenia sobie

ze złożonymi globalnymi wyzwaniami przyszłości w zakresie aspektów: woda, energia, żywność, klimat.

- Zmiany klimatu – modele ekologiczne, społeczne i ekonomiczne w dziedzinie wykorzystania i zarządzania zasobami wodnymi.

Porozumienie w sprawie powołania Międzyuczelnianego Centrum Badawczego WODA wchodzi w życie z dniem podpisania i jest zawarte na czas nieokreślony.

*Opracowanie:
mgr inż. Izabella Majewska
Zdjęcia: Adam Mróz*

Zakończenie III edycji studiów podyplomowych MBA „Zarządzanie Bankiem Spółdzielczym”

Kraków, 15 czerwca 2023 r.

15 czerwca w sali Senackiej Uniwersytetu Rolniczego odbyło się uroczyste zakończenie III edycji studiów podyplomowych MBA „Zarządzanie bankiem spółdzielczym” połączone z rozdaniem dyplomów.

Wydarzenie poprowadził kierownik Studium MBA – **dr hab. inż. Józef Kania**, który na wstępie powitał władze Uczelni, wszystkich obecnych na sali absolwentów, współorganizatorów studiów, pracowników naukowych i pozostałych gości. Uroczystego otwarcia wydarzenia dokonał **dr hab. inż. Andrzej Bogdał, prof. URK** – prorektor ds. kształcenia URK, który w swoim wystąpieniu pogratulował absolwentom, podziękował organizatorom studiów i podkreślił wielką wagę i znaczenie zwiększania kompetencji menadżerskich.

Głos zabrali także: **dr hab. Mateusz Folwarski, prof. UEK** – dyrektor studiów podyplomowych „Bankowość i finanse cyfrowe” prowadzonych z Instytutem Finansów w Krakowskiej Szkole Biznesu Uni-

Absolwenci III edycji studiów podyplomowych MBA „Zarządzanie bankiem spółdzielczym”

wersytetu Ekonomicznego w Krakowie oraz **mgr Piotr Huzior** – prezes Związku Rewizyjnego Banków Spółdzielczych w Warszawie, **prof. dr hab. inż. Bogdan Kulig** – dziekan Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego URK oraz **prof. dr hab. inż. Włodzimierz Sady** – były rektor URK.

W wydarzeniu udział m.in. wzięli także: **mgr Ireneusz Kurczyna** z Agencji Ratingowej Banków Spółdzielczych w Warszawie sp. z o.o., **dr hab. inż. Andrzej Krasnodębski, prof. URK** – prodziekan ds. dydaktycznych i studenckich Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego URK oraz kierownik Katedry Zarządzania i Ekonomii Przedsiębiorstw, **dr hab. inż. Tomasz Wojewodziec, prof. URK** – koordynator dyscypliny ekonomia i finanse WRE URK, **dr inż. Mariusz Dacko, prof. URK** z Katedry Ekonomii i Gospodarki

Żywnościowej WRE URK, **dr Monika Ziolo** z Katedry Statystyki i Polityki Społecznej WRE URK, **dr inż. Monika Szafrąńska** z Katedry Zarządzania i Ekonomii Przedsiębiorstw WRE URK oraz **dr inż. Aleksandra Płonka, prof. URK** – sekretarz studiów podyplomowych MBA, Katedra Ekonomii i Gospodarki Żywnościowej WRE URK.

Wykład pt. *Ekonomiczne i społeczne wyzwania współczesnego świata* wygłosił **dr hab. Jakub Piecuch, prof. URK** – kierownik Katedry Ekonomii i Gospodarki Żywnościowej.

Świadectwa ukończenia studiów odebrało łącznie 15 absolwentów.

Tekst:

dr inż. Aleksandra Płonka, prof. URK

Zdjęcia: Jacek Okarmus

Dr hab. inż. Andrzej Bogdał, prof. URK – prorektor ds. kształcenia URK otrzymał od absolwentów pamiątkowe tebleau

Dwie krakowskie szkoły partnerami Uniwersytetu Rolniczego

Kraków, 27 czerwca 2023 r.

27 czerwca na Uniwersytecie Rolniczym zostały podpisane umowy o współpracy między Uczelnią a dwiema krakowskimi szkołami średnimi. Uczelnię reprezentował prorektor ds. kształcenia – **dr hab. inż. Andrzej Bogdał, prof. URK**, w imieniu szkół podpisy złożyli: **mgr Dariusz Latoń** – dyrektor III Prywatnego Liceum Ogólnokształcącego i **mgr Andrzej Ptasznik** – dyrektor Zespołu Szkół Gastronomicznych nr 2 im. prof. Odonu Bujwida. Podczas uroczystości obecni byli także prodziekan Wydziału Technologii Żywności: **prof. dr hab. inż. Aneta Kopeć** i **prof. dr hab. inż. Jacek Domagała**, właścicielka liceum – prezes **Patrycja Bednarska**, zastępcy dyrektora Zespołu Szkół Gastronomicznych: **mgr inż. Ewa Konieczna** i **mgr Renata Kurdział**, przedstawiciele Biura Programów i Jakości Kształcenia URK: **mgr Ewa Kłis-Brudny** (kierownik) i **dr inż. Agnieszka Szczeponek**, pracownicy Centrum Kultury i Kształcenia Ustawicznego URK: **dr Michał Szandula** (dyrektor) i **dr inż. Marcelina Machura** (kierownik Centrum Kongresowego URK).

Celem umów, według ich zapisów, jest wspólne promowanie nauki w dziedzinie nauk rolniczych i przyrodniczych w skali lokalnej i regionalnej oraz współpraca przy tworzeniu inicjatyw związanych z szeroko rozumianą edukacją młodzieży. Uniwersytet obejmuje patronatem klasy, które w ramach zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych kładą nacisk na nauczanie przedmiotów rolniczych, przyrodniczych, biologicznych i chemicznych związanych z kierunkami kształcenia prowadzonymi

przez Uczelnię. Uczelnia zobowiązuje się do uzupełniania i wzbogacania zajęć dydaktycznych prowadzonych przez szkoły o elementy właściwe dla kierunków kształcenia i profilu badawczego Uczelni. Pracownicy Uczelni, w zależności od zgłaszanych na bieżąco potrzeb, będą też prowadzić zajęcia w szkołach i na URK. Uczniowie szkół, zwłaszcza wybitni, będą też mieli możliwość uczestniczenia w zajęciach laboratoryjnych i pokazach eksperymentalnych w laboratoriach URK.

Korzyścią dla URK ma być też jego promowanie przez obie szkoły, przedstawianie uczniom oferty naukowo-dydaktycznej Uniwersytetu, a także umożliwienie studentom odbywanie w szkołach praktyk pedagogicznych.

Opracowanie: Redakcja

Zdjęcia: Adam Mróz

Sala Senacka URK: **dr hab. inż. Andrzej Bogdał, prof. URK** – prorektor ds. kształcenia URK (po lewej) i **Andrzej Ptasznik** – dyrektor Zespołu Szkół Gastronomicznych nr 2 im. prof. Odonu Bujwida podpisują umowę o współpracy obu instytucji

Dr hab. inż. Andrzej Bogdał, prof. URK – prorektor ds. kształcenia URK (po lewej) i **mgr Dariusz Latoń** – dyrektor III Prywatnego Liceum Ogólnokształcącego podpisują umowę o współpracy

Informacja z przebiegu obrad Senatu URK

Posiedzenie 31 maja 2023 r.

Rektor poinformował, że:

- 27 kwietnia br. Rektor podpisał porozumienie o współpracy między Uczelnią a spółkami: Fruktus Agros Nova Sp. z o.o. Sp.k. z siedzibą w Wąsoszu Dolnym i Tymbark-MWS Sp. z o.o. z siedzibą w Tymbarku. Obie firmy należą do Grupy Maspex;
- 18 maja br. Rektor podpisał porozumienie o współpracy z Fundacją im. Zofii i Jana Włodków, reprezentowaną przez pana **Rafała Ślaskiego** – prezesa Zarządu Fundacji oraz panią **dr Agatę Wołkowską-Wolską** – wiceprezes Zarządu Fundacji. Współpraca polegać będzie na prowadzeniu badań naukowych, upowszechnianiu wiedzy, jak również organizacji wykładów, kursów i innych wydarzeń edukacyjnych dotyczących rolnictwa, w tym historii rolnictwa, a szczególnie roli ziemiaństwa polskiego. Ponadto studenci I semestru studiów II stopnia URK, na kierunku, który przyporządkowany jest do dziedziny nauk rolniczych, do dyscypliny wiodącej rolnictwo i ogrodnictwo lub zootechnika i rybactwo, którzy realizować będą pracę dyplomową o tematyce mającej potencjalny wpływ na innowacyjny rozwój sektora rolnego, będą mogli ubiegać się o stypendium, którego fundatorem jest Fundacja im. Zofii i Jana Włodków. Będzie ono przyznane na okres dwóch semestrów i wypłacane miesięcznie;
- 23 maja 2023 r. Uniwersytet Rolniczy otrzymał logo HR Excellence in Research, które jest przyznawane przez Komisję Europejską instytucjom, które wdrażają zasady „Europejskiej Karty Naukowca” i „Kodeksu postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych” – kluczowych dokumentów europejskiej polityki w zakresie zwiększania atrakcyjności warunków pracy i rozwoju kariery naukowców. Fakt posiadania wyróżnienia HR Excellence in Research jest uwzględniany także w prowadzonych przez Komisję Europejską konkursach grantowych;
- 24 maja br. rektor Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie odebrał z rąk **Rafała Komarewicza** – przewodniczącego Rady Miasta Krakowa, oraz **Anny Korfel-Jasińskiej** – zastępcy prezydenta miasta Krakowa, wyróżnienie dla Uczelni – „Most do Przyszłości” za wkład w rozwijanie umiejętności i zdolności uczniów krakowskich szkół ponadpodstawowych. Uczelnia została doceniona m.in. za ogromne zaangażowanie i oferowanie praktyk zawodowych, szkoleń oraz mentorstwo dla uczniów, co ma ogromny wpływ na ich przyszłość oraz budowanie silnej społeczności biznesowej w Krakowie;
- Uniwersytet Rolniczy w Krakowie włączył się do przedsięwzięcia „Pakt dla klimatu”. Jest to inicjatywa wpisująca się w miejską strategię, której celem jest osiągnięcie neutralności klimatycznej;
- Międzywydziałowy Teatr Studencki „kURtyna” otrzymał Nagrodę Rektora Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie za spektakl pt. *Balladyna 68* podczas ogólnopolskiego festiwalu Studencka Wiosna Teatralna „PRÓBY” 2023;
- 2 drużyny z Wydziału Technologii Żywności zajęły wysokie miejsca w Ogólnopolskim Turnieju Wiedzy Dietetycznej NUTRIADA organizowanym przez Wydział Lekarski Collegium Medicum UJ: II miejsce zespół słuchaczy studiów stacjonarnych i V miejsce zespół studentów niestacjonarnych. Opiekunem drużyn była **mgr inż. Marta Kotuła** (doktorantka);
- Nagrodę Ministra Rozwoju i Technologii w kategorii prace magisterskie otrzymał **mgr inż. Wojciech Krok** – absolwent Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji za pracę pt. *Analiza atrakcyjności działek ewidencyjnych przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową w obrębie Opatowice*. Promotorem był **dr inż. Tomasz Noszczyk, prof. URK**, z Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji Geodezji Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie;
- Podczas XXX Narodowej Wystawy Zwierząt Hodowlanych sukces odniosły nasze gęsi zatorskie i czubatki oraz króliki (tytuł wicechampiona i 6 złotych medali). Ponadto Uczelnia otrzymała Puchar Prezesa Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt za najlepszą **stawkę zaprezentowanych zwierząt**;
- Studencki Zespół Góralski „Skalni” zdobył Złoty Polaniorski Zbyrcok podczas XXX Przednówka w Polanach w kategorii śpiewu pasterskiego;
- **Szymon Bucior** z Zespołu Sygnalistów Myśliwskich HAGARD zajęł 3. miejsce w klasie mistrzowskiej podczas XXII Kresowego Konkursu Sygnalistów Myśliwskich w Biłgoraju;

Senat nadał Odznakę za Wybitne Zasługi dla Uczelni **mgr. inż. Bogusławowi Berce** – prezesowi zarządu Przedsiębiorstwa Rolno-Przemysłowego AGROMAX Sp. z o.o. w Raciborzu, pierwszemu przewodniczącemu Rady Uczelni.

Senat powołał członków:

- Rady dyscypliny rolnictwo i ogrodnictwo na kadencję 2022–2024;
- Rady dyscypliny inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka na kadencję 2022–2024;
- Rady dyscypliny weterynaria na kadencję 2023–2024.

Senat uchwalił zmiany w Statucie Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie.

Senat znowelizował:

- Uchwałę nr 77/2022 z dnia 29 czerwca 2022 r. dotyczącą ustalenia programu studiów na kierunku ogrodnictwo, studia II stopnia, profil ogólnoakademicki, studia stacjonarne, od roku akademickiego 2022/2023;
- Uchwałę nr 79/2022 z dnia 29 czerwca 2022 r. dotyczącą ustalenia programu studiów na kierunku ogrodnictwo, studia II stopnia, profil ogólnoakademicki, studia niestacjonarne, od roku akademickiego 2022/2023;
- Uchwałę nr 85/2022 z dnia 29 czerwca 2022 r. dotyczącą ustalenia programu studiów na kierunku technologia żywności i żywienie człowieka, studia I stopnia, profil ogólnoakademicki, studia stacjonarne, od roku akademickiego 2022/2023;
- Uchwałę nr 86/2022 z dnia 29 czerwca 2022 r. dotyczącą ustalenia programu studiów na kierunku technologia żywności i żywienie człowieka, studia I stopnia, profil ogólnoakademicki, studia niestacjonarne, od roku akademickiego 2022/2023;
- Uchwałę 32/2022 z dnia 25 maja 2022 r. dotyczącą ustalenia programu studiów na kierunku technologia żywności i żywienie człowieka, studia II stopnia, profil ogólnoakademicki, studia niestacjonarne, od roku akademickiego 2022/2023;
- Uchwałę nr 38/2022 z dnia 25 maja 2022 r. w sprawie warunków, trybu i terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia oraz sposobu jej przeprowadzenia w roku akademickim 2023/2024, znowelizowaną Uchwałą nr 115/2022 Senatu Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie z dnia 14 grudnia 2022 r.;
- Uchwałę nr 47/2021 z dnia 28 maja 2021 r. w sprawie określenia uprawnień laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego oraz laureatów konkursów ogólnopolskich i międzynarodowych, ubiegających się o przyjęcie na studia w Uniwersytecie Rolniczym im. Hugona Kołłątaja w Krakowie od roku akademickiego 2023/2024, znowelizowaną Uchwałami Senatu nr 39/2022 z dnia 25 maja 2022 r. i 93/2022 z dnia 30 sierpnia 2022 r.

Senat ustalił:

- program studiów na kierunku technologia żywności i żywienie człowieka, studia II stopnia, profil ogólnoakademicki, studia stacjonarne, od roku akademickiego 2023/2024;
- program studiów dla kierunku gastronomia i catering dietetyczny, studia I stopnia, profil ogólnoakademicki, studia stacjonarne od roku akademickiego 2023/2024;
- program studiów dla kierunku gastronomia i catering dietetyczny, studia I stopnia, profil ogólnoakademicki, studia niestacjonarne od roku akademickiego 2023/2024;
- program studiów dla kierunku zootechnika, studia I stopnia, profil ogólnoakademicki, studia stacjonarne, od roku akademickiego 2023/2024;
- program studiów dla kierunku zootechnika, studia II stopnia, profil ogólnoakademicki, studia stacjonarne, od roku akademickiego 2023/2024;
- program studiów dla kierunku zootechnika, studia I stopnia, profil ogólnoakademicki, studia niestacjonarne, od roku akademickiego 2023/2024;
- program studiów dla kierunku zootechnika, studia II stopnia, profil ogólnoakademicki, studia niestacjonarne, od roku akademickiego 2023/2024;
- program studiów podyplomowych pn. Bezpieczeństwo suplementów diety oraz żywności wzbogaconej i specjalnego przeznaczenia od roku akademickiego 2023/2024;
- program studiów podyplomowych pn. Rozwój obszarów wiejskich – aspekty gospodarowania przestrzenią i nieruchomościami oraz geodezyjnego urządzania terenów rolnych i leśnych, od roku akademickiego 2023/2024;
- program studiów podyplomowych pn. Pszczelarstwo, od roku akademickiego 2023/2024.

Senat przyjął sprawozdania z działalności Biblioteki Głównej za 2022 roku.

Posiedzenie 28 czerwca 2022 r.

Rektor poinformował, że w okresie od ostatniego posiedzenia Senatu zmarła **dr inż. Janina Marzec** – emerytowany pracownik Wydziału Biotechnologii i Ogrodnictwa. Senat uczcił Jej pamięć chwilą ciszy.

Rektor wręczył powołanie na Przewodniczącego Rady dyscypliny Weterynaria dla prof. Zbigniewa Arenta.

Rektor poinformował, że:

podpisał akt przystąpienia Uczelni, jako członka instytucjonalnego, do Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Polskich we Francji – SITPF;

- 7 czerwca 2023 r. w ramach Związku Uczelni InnoTechkrak powołano Międzyuczelniane Centrum Badawcze „Woda”. Będzie się ono koncentrować na racjonalnym gospodarowaniu zasobami wody;

- 12 czerwca 2023 r. podpisano umowę o współpracy pomiędzy Uniwersytetem Rolniczym w Krakowie a Uniwersytetem Pedagogicznym w Krakowie. Jej celem jest wymiana doświadczeń i wsparcie merytoryczne, a także wykorzystanie dorobku, potencjału i pozycji każdej ze stron;

- 12–13 czerwca br. odbyła się współorganizowana przez Uczelnię I Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Bezpieczeństwo w Jednostkach Oświaty i Szkolnictwa Wyższego”. Podczas konferencji poruszano zagadnienia praktycznych aspektów ratownictwa i ewakuacji. Po części teoretycznej odbyły się ćwiczenia praktyczne na Wydziale Leśnym. W ćwiczeniach brali również udział studenci.

- 13 czerwca uczestniczył w spotkaniu rektorów uczelni rolniczych z ministrem edukacji i nauki **Przemysławem Czarnkiem**, którego tematem była współpraca nauki z biznesem w dziedzinie badań i rozwoju. W spotkaniu uczestniczyli również przedstawiciele spółdzielni mleczarskich;

- doktorantka Wydziału Technologii Żywności **mgr inż. Joanna Jasińska** (lider zespołu) wraz z zespołem w składzie: **Dominika Zych** i **Kacper Dziegiel** zajęła II miejsce w finale w BIO-BASED Innovation Student Challenge Europe (BISC-E) z projektem „Best Bio Box”. Opiekunem projektu jest **dr hab. inż. Ewelina Jamróz, prof. URK**;

- studentka Wydziału Technologii Żywności **Justyna Walkowicz** wykonująca pracę magisterską pod opieką **dr Anny Wisły-Świder, prof. URK**, zakwalifikowała się do 12. Konkursu „Strefa Studenta” jako jedna z czworga finalistów w kategorii „funkcjonalność i forma”. Finał odbędzie się podczas 15. Międzynarodowych Targów Opakowań Packaging Innovations w EXPO Kraków we wrześniu br.;

- podczas XXVII Ogólnopolskiego Festiwalu Muzyki Myśliwskiej w Radzynie **wicemistrzostwo Polski** w kategorii „Muzyka myśliwska” oraz 3. miejsce w kategorii „Najlepsze wykonanie Hejnału XXVII Ogólnopolskiego Festiwalu Muzyki Myśliwskiej” zdobył Zespół Sygnalistów Myśliwskich HAGARD;

- 1–4 czerwca w Radzionkowie odbyły się Akademickie Mistrzostwa Polski w Jeździectwie. Student Wydziału Leśnego **Mikołaj Szulakowski** zdobył 1. miejsce w klasyfikacji uczelni społeczno-przyrodniczych w skokach przez przeszkody oraz 5. miejsce w klasyfikacji końcowej w skokach przez przeszkody;

- w klasyfikacji drużynowej Akademickich Mistrzostw Małopolski (AMM) w tenisie ziemnym zawodniczki z URK zajęły 2. miejsce. Najwyżej uplasowała się **Weronika Renke** z Wydziału Technologii Żywności, która zajęła 2. miejsce w AMM.

Senat pozytywnie zaopiniował następujące kandydatury do Rady Doskonałości Naukowej na kadencję 2024–2027:

- **prof. dr. hab. inż. Dariusza Grzebelusa** w dyscyplinie naukowej rolnictwo i ogrodnictwo;
- **prof. dr. hab. Barbary Kołodziej** z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie w dyscyplinie naukowej rolnictwo i ogrodnictwo;
- **prof. dr. hab. Kazimierza Tomali** ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie w dyscyplinie naukowej rolnictwo i ogrodnictwo;

- **prof. dr. hab. inż. Marcina Pietrzykowskiego** w dyscyplinie naukowej nauki leśne;

- **prof. dr. hab. Marty Małgorzaty Aleksandrowicz-Trzecińskiej** ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie w dyscyplinie naukowej nauki leśne;

- **prof. dr. hab. Macieja Skorupskiego** z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu w dyscyplinie naukowej nauki leśne;

- **prof. dr. hab. Doroty Zięby-Przybylskiej** w dyscyplinie naukowej zootechnika i rybactwo;

- **prof. dr. hab. inż. Sylwestra Świątkiewicza** z Instytutu Zootechniki Państwowego Instytutu Badawczego w Balicach w dyscyplinie naukowej zootechnika i rybactwo;

- **prof. dr. hab. Jana Mieczysława Udały** z Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie w dyscyplinie naukowej zootechnika i rybactwo;
- **prof. dr. hab. inż. Macieja Kubonia** w dyscyplinie naukowej inżynieria mechaniczna;
- **prof. dr. hab. inż. Tomasza Barszcza** z Akademii Górniczo-Hutniczej w dyscyplinie naukowej inżynieria mechaniczna;
- **prof. dr. hab. inż. Jerzego Śładka** z Politechniki Krakowskiej w dyscyplinie naukowej inżynieria mechaniczna;
- **prof. dr. hab. inż. Agnieszki Kity** z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu w dyscyplinie naukowej technologia żywności i żywienia;
- **prof. dr. hab. inż. Mirosława Słowińskiego** ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie w dyscyplinie naukowej technologia żywności i żywienia;
- **prof. dr. hab. inż. Henryka Jelenia** z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu w dyscyplinie naukowej technologia żywności i żywienia;
- **prof. dr. hab. inż. Marii Włodarczyk-Makuły** z Politechniki Częstochowskiej w dyscyplinie naukowej inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka;
- **prof. dr. hab. inż. Wojciecha Janczukowicza** z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie w dyscyplinie naukowej inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka;
- **prof. dr. hab. inż. Janusza Bogusza** z Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie w dyscyplinie naukowej inżynieria lądowa, geodezja i transport;
- **prof. dr. hab. Sławomira Zduńczyka** z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie w dyscyplinie naukowej weterynaria;
- **prof. dr. hab. Krzysztofa Anusza** ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie w dyscyplinie naukowej weterynaria;
- **prof. dr. hab. Krzysztofa Tomczuka** z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie w dyscyplinie naukowej weterynaria;
- **prof. dr. hab. Joanny Mąkoli** z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu w dyscyplinie naukowej nauki biologiczne.

Senat określił:

- sposób postępowania w sprawie nadania stopnia doktora;
- szczegółowy tryb postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego; zasad ustalania wysokości opłaty za postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego oraz zwalniania z tej opłaty, a także sposobu wyznaczania członków komisji habilitacyjnej.

Senat uchwalił:

- Regulamin korzystania z infrastruktury badawczej Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie;
- Regulamin korzystania z infrastruktury informatycznej dla osób przygotowujących rozprawę doktorską w trybie eksternistycznym.

Senat ustalił warunki, tryb i termin rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia oraz sposobu jej przeprowadzenia w roku akademickim 2024/2025.

Senat znowelizował Uchwałę nr 52/2023 z dnia 31 maja 2023 r. w sprawie określenia uprawnień laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego oraz laureatów konkursów ogólnopolskich i międzynarodowych, ubiegających się o przyjęcie na studia na Uniwersytecie Rolniczym im. Hugona Kołłątaja w Krakowie od roku akademickiego 2023/2024.

Senat przyjął informację o sprawozdaniu finansowym i sprawozdaniu z wykonania Planu rzeczowo-finansowego za rok 2022.

Senat pozytywnie zaopiniował Plan rzeczowo-finansowego na rok 2023 – wersja ostateczna.

Oryginały protokołu wraz z załącznikami znajdują się w Biurze Rektora Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie.

Pięć projektów dofinansowanych przez ARiMR w ramach działania M16 „Współpraca”

Warszawa, 4 maja 2023 r.

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przeprowadziła w terminie 30 kwietnia – 29 czerwca 2022 r. nabór wniosków o przyznanie pomocy finansowej w ramach działania M16 „Współpraca” objętego PROW 2014–2020. Do dziś umowy o dofinansowanie zostały podpisane dla pięciu projektów, w których realizacji uczestniczy Uniwersytet Rolniczy. Są to:

- „Opracowanie i wdrożenie innowacyjnej technologii produkcji in vitro wysokiej jakości sadzonek śnieżyczki letniej (*Leucojum aestivum* L.) – ważnej rośliny leczniczej oraz ozdobnej”. Kierownikiem projektu, realizowanego na Wydziale Rolniczo-Ekonomicznym URK, jest **dr hab. inż. Agata Ptak, prof. URK**. Grupa operacyjna/konsorcjum: LEUCOJUM w składzie: URK i Vitroflora K. A. Pawlak. Kwota dofinansowania całego projektu: 3 040 777 zł, w tym kwota dla URK: 578 599,37 zł.

- „Innowacyjna metoda stymulacji wegetatywnego rozmnażania roślin na przykładzie żurawiny wielkoowocowej (*Vaccinium macrocarpon* Aiton) z zastosowaniem nowych inicjatorów organicznych”. Kierownikiem projektu, realizowanego na Wydziale Inżynierii Produkcji i Energetyki URK, jest **prof. dr hab. inż. Maciej Kuboń**. Grupa operacyjna/konsorcjum: ORIGINAL FOOD w składzie: Original Food Sp. z o.o., Fieldstone Investments II Sp. z o.o., Uniwersytet Rzeszowski, Uniwersytet Rolniczy, Paweł Kowalski, Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale. Kwota dofinansowania całego projektu:

4 488 821 zł, w tym kwota dofinansowania dla URK: 144 400,98 zł.

- „Przerób mleka wg nowej metody organizacji współpracy z rolnikami. Wprowadzenie do obrotu nowych produktów z mleka oraz produktów na bazie serwatki. Kierownikiem projektu, realizowanego na Wydziale Technologii Żywności i Wydziale Rolniczo-Ekonomicznym URK, jest **dr hab. inż. Marek Sady, prof. URK**. Grupa operacyjna/konsorcjum: „Actinata” w składzie: Piotr Gacek, URK, Marcin Gacek, Mateusz Gacek CONSULTING, Kaspro4B Justyna Kasprończ. Kwota dofinansowania całego projektu: 4 701 166,74 zł, w tym kwota dofinansowania dla URK: 690 625,00 zł.

- „Opracowanie i wdrożenie innowacji produktowej, procesowej, technologicznej i organizacyjnej związanej z przetwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu owoców w gospodarstwie sadowniczym”. Kierownikiem projektu, realizowanego na Wydziale Rolniczo-Ekonomicznym URK, jest **dr inż. Monika Komorowska**. Grupa operacyjna/konsorcjum: EPI ZDROWE JABŁKO w składzie: Green Sort sp. z o.o.

w Janowie Podlaskim, URK, Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli, Gospodarstwo Rolne Stefaniuk Krzysztof. Kwota dofinansowania całego projektu: 1 800 804 zł, w tym kwota dofinansowania dla URK: 259 251,12 zł.

- „Modyfikacja technologii chowu kurcząt brojlerów w zakresie wykorzystania autorskiej receptury paszy o poprawionym statusie antyoksydacyjnym oraz poprawy dobrostanu zwierząt i zmniejszenia obciążenia wybiegów dzięki zastosowaniu kurników mobilnych”. Kierownikiem projektu, realizowanego na Wydziale Technologii Żywności URK, jest **dr hab. Ewelina Węsierska, prof. URK**. Grupa operacyjna/konsorcjum: „PAKDRÓB” w składzie: Ferma Drobiu Mateusz Pakuła, URK, Lucjan Pakuła prowadzący działalność gospodarczą pod firmą „Ubojnia Drobiu Pakdrób”, Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach. Kwota dofinansowania całego projektu: 2 351 477,00 zł, w tym kwota dofinansowania dla URK: 910 299,02 zł.

Opracowanie: mgr Katarzyna Wójcik
(na podstawie informacji ARiMR)

Nagroda Ministra Rozwoju i Technologii w dziedzinie geoinformacji dla Wojciecha Kroka

23 maja 2023 r.

23 maja wiceminister rozwoju i technologii Piotr Uściński wręczył nagrody laureatom V edycji konkursu na najlepsze prace dyplomowe, rozprawy doktorskie, publikacje oraz innowacyjne rozwiązania w dziedzinie geoinformacji.

Wśród trzech osób nagrodzonych w kategorii prace magisterskie znalazł się **mgr inż. Wojciech Krok** – absolwent kierunku gospodarka przestrzenna, specjalność geoinformacja na Wydziale Inżynierii Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Rolniczego za pracę pt. *Analiza atrakcyjności działek ewidencyjnych przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową w obrębie Opatowice*.

Nagrodzona przez Ministra praca magisterska, której promotorem był **dr inż. Tomasz Noszczyk, prof. URK**, została obroniona przez Wojciecha Kroka w 2022 r.

Absolwentowi URK, jak i promotorowi pracy życzymy dalszych sukcesów!

Więcej informacji o wynikach konkursu znajdą Państwo na stronie: <https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologie/wreczyliśmy-nagrody-w-dziedzinie-geoinformacji>.

Redakcja

(na podstawie informacji prasowej Ministerstwa Rozwoju i Technologii)

Mgr inż. Wojciech Krok i (po prawej) dr inż. Tomasz Noszczyk, prof. URK;

■ fot. Jakub Malara

nasze sukcesy

HR Excellence in Research dla URK

23 maja 2023 r.

Eksperti Komisji Europejskiej pozytywnie ocenili dotychczasowe działania podjęte przez Uniwersytet Rolniczy na rzecz wdrażania strategii HRS4R. 23 maja 2023 r. Uniwersytet Rolniczy otrzymał HR Excellence in Research. Logo HR Excellence in Research przyznawane jest przez Komisję Europejską instytucjom, które wdrażają zasady Europejskiej Karty Naukowca i Kodeksu postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych – kluczowych dokumentów europejskiej polityki w zakresie zwiększania atrakcyjności warunków pracy i rozwoju kariery naukowców.

Uniwersytet Rolniczy od października 2021 r. ubiegał się o przyznanie HR Excellence in Research. Nadane wyróżnienie świadczy o tym, że Uczelnia spełnia wysokie standardy związane z tworzeniem dobrych warunków pracy naukowej i badawczo-rozwojowej, prowadzeniem prze-

rzystych procesów rekrutacji czy przeciwdziałaniu dyskryminacji.

Fakt posiadania wyróżnienia HR Excellence in Research jest uwzględniany także w prowadzonych przez Komisję Europejską konkursach grantowych.

Redakcja

URK otrzymał wyróżnienie „Most do Przyszłości”

Kraków, 24 maja 2023 r.

24 maja w Sali Obrad im. Stanisława Wyspiańskiego Rady Miasta Krakowa odbyła się uroczysta Gala dla firm i instytucji wspierających krakowską edukację zawodową „Most do Przyszłości”.

JM dr hab. inż. Sylwester Tabor, prof. URK – rektor Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, odebrał z rąk Przewodniczącego Rady Miasta Krakowa **Rafała Komarewicza** oraz Zastępcy Prezydenta Miasta Krakowa, **Anny Korfel-Jasińskiej** wyróżnienie dla Uczelni - „Most do Przyszłości” za wkład w rozwijanie umiejętności i zdolności uczniów krakowskich szkół ponadpodstawowych.

Uczelnia została doceniona m.in. za ogromne zaangażowanie i oferowanie praktyk zawodowych, szkoleń oraz mentorstwa dla uczniów, co ma ogromny wpływ na ich przyszłość oraz budowanie silnej społeczności biznesowej w Krakowie. Doceniono wsparcie Uniwersytetu Rolniczego, dzięki któremu uczniowie zyskują wiedzę

i doświadczenie, które pozwalają im stać się przyszłymi liderami w swoich zawodach.

Laureatów wybierali dyrektorzy szkół, którzy najlepiej rozumieją potrzeby swo-

ich uczniów i ściśle współpracują z przedsiębiorcami.

Opracowanie:
mgr inż. Izabella Majewska

Rektor URK dr hab. inż. Sylwester Tabor, prof. URK (po lewej) odbiera z rąk przewodniczącego Rady Miasta Krakowa Rafała Komarewicza i zastępcy prezydenta Miasta Krakowa Anny Korfel-Jasińskiej wyróżnienie dla Uczelni „Most do Przyszłości”; fot. Filip Radwański

Anita Kukulska-Koziół wśród prawników PAN

Warszawa, 20 czerwca 2023 r.

Dr inż. Anita Kukulska-Koziół, prof. URK, została członkiem Zespołu Prawno-Urbanistycznego działającego przy Komitecie Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN.

Dr inż. Anita Kukulska-Koziół, prof. URK, z Katedry Gospodarki Przestrzennej i Architektury Krajobrazu w dniu 20 czerwca 2023 r. została powołana w skład Zespołu Prawno-Urbanistycznego, działającego przy Komitecie

Przestrzennego Zagospodarowania Kraju Polskiej Akademii Nauk na kadencję 2023–2026.

Jak czytamy na stronie PAN, „Komitet Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN jest jednym z komitetów problemowych działających przy Prezydium PAN. Komitety problemowe powoływane są w celu wykonania określonych zadań naukowych. Do zadań Komitetu należy prowadzenie działalno-

ści naukowo-badawczej i konsultacyjnej dotyczącej: polityki regionalnej i polityki przestrzennego zagospodarowania kraju w trzech wymiarach polityki spójności Unii Europejskiej oraz instytucjonalno-prawnych aspektów planowania zintegrowanego w układach funkcjonalno-przestrzennych na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym”.

Więcej: <https://kpsz.pan.pl/pl/>

Redakcja

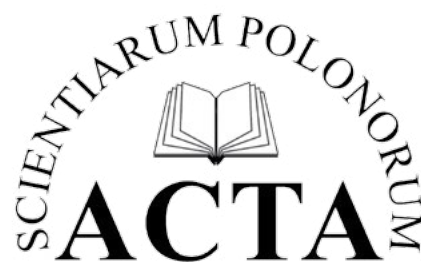
Czasopismo „Acta Scientiarum Polonorum” seria „Formatio Circumiectus” uzyskało *Impact Factor*

Czasopismo „Acta Scientiarum Polonorum” seria „Formatio Circumiectus” wydawane przez Wydawnictwo Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie po raz pierwszy uzyskało *Impact Factor*. Wg raportu Journal Citation Reports, *Impact Factor* za 2022 r. wynosi 0,40. Przypominam także, że od 2022 r. czasopismo to jest indeksowane w bazie Scopus.

Zachęcam Państwa do współpracy z naszym czasopismem i przesyłania oryginalnych lub przeglądowych prac do publikacji. Istnieje możliwość publikacji prac w języku angielskim i polskim.

Szczegóły nt. profilu czasopisma i wymogów edycyjnych znajdują się na stronie <http://acta.urk.edu.pl/>.

Tekst:
dr hab. inż. Andrzej Wątega, prof. URK
redaktor naczelny „Acta Scientiarum Polonorum” seria „Formatio Circumiectus”

Blended Intensive Programme ERASMUS+ na Wydziale Leśnym

Kraków, 15–20 maja 2023 r.

Od 15 do 20 maja 2023 r. czworo studentów oraz pięcioro wykładowców Wydziału Leśnego Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie: **dr hab. inż. Maciej Pach, prof. URK**, **dr hab. inż. Piotr Wężyk, prof. URK**, **dr hab. inż. Anna Klamerus-Iwan, prof. URK**, **dr inż. Magdalena Kacprzyk** oraz **dr inż. Marcin Piszczek** brali udział w tygodniowym kursie Blended Intensive Programme (BIP) ERASMUS+ pod ogólnym tytułem „Climate-smart Forestry” zorganizowanym przez Wydział Leśny Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie. Cały tydzień poświęcony był zajęciom o tematyce inteligentnego leśnictwa w świetle zmian klimatycznych. Był to czas zdobywania wiedzy, nawiązywania znajomości oraz poznawania kultury innych państw, których przedstawiciele brali udział w kursie. Ponadto organizowane wyjazdy

Pamiątkowe zdjęcie uczestników Blended Intensive Programme w holu Wydziału Leśnego URK

terenowe pozwoliły na praktyczne wykorzystanie wiedzy oraz stanowiły podstawę do stworzenia analizy studium przypadku na koniec kursu.

Istotą kursu typu *blended* (mieszany) jest połączenie zajęć w formie zdalnej ze stacjonarnymi. W ramach zajęć online na platformie TEAMS, przed właściwym spotkaniem w Krakowie, uczestnicy mieli za zadanie przygotować informację w formie posteru na temat leśnictwa odpowiadającego na wyzwania w świetle zmian klimatu.

Pierwszy dzień kursu stacjonarnego w Krakowie poświęcono na prezentacje wykładowców, przedstawiające wybrane problemy leśnictwa w obliczu zmieniającego się klimatu oraz zaprezentowane zostały wcześniej przygotowane przez studentów posterki. Poznano także międzynarodowe składy grup, które na koniec kursu przedstawiły prezentacje z finalnej pracy zespołowej. Wieczorem odbyło się spotkanie integracyjne z prezentacją regionalnych potraw i słodyczy z Czech, Finlandii, Grecji, Hiszpani, Litwy i Polski. Na kolacji wystąpił Zespół Sygnalistów Myśliwskich „Hagard” i uraczył zagranicznych gości muzyką jak również prezentacją o historii i tradycji organizowania polowań w Polsce.

Dzień drugi poświęcony był wycieczce do Nadleśnictwa Nowy Targ i zaczął się spacerem po ścieżce edukacyjnej przez Rezerwat Przyrody Bór na Czerwonym. Uczestnicy kursu zwiedzili również Orawski Park Etnograficzny w Zubrzycy Górnej, by następnie zaobserwować konsekwencje gradacji kornika w górskim lesie świerkowym.

Kolejne dwa dni upłynęły na prezentacjach naukowców, wzbogaconych wyjazdem na Pustynię Błędoską (Nadleśnictwo Olkusz), gdzie studenci podziwiali największą pustynię Europy oraz obszar odnowionego lasu po wielkoobszarowym pożarze. Dopełnieniem ciekawego programu wyjazdu była wizyta w Rezerwacie Pazurek znajdującym się na terenie Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd i obszaru Natura 2000.

Dalsze wykłady i praca zespołowa, w czasie której finalizowaliśmy prezentacje

Zajęcia plenerowe z Tatrami w tle

grupowe, stanowiły przedostatni dzień kursu. Na jego zakończenie efekty pracy zespołów międzynarodowych w formie prezentacji zostały omówione i ocenione przez wszystkich nauczycieli. Kurs zakończył się omówieniem spraw organizacyjnych oraz rozdaniem certyfikatów potwierdzających udział studentów i wykładowców w tym wydarzeniu.

Gospodarzem kursu BIP ERASMUS+ w 2023 r. był Wydział Leśny URK, co było dla nas niesamowitym doświadczeniem,

szczególnie że pomagaliśmy w organizacji tego przedsięwzięcia. Należy dodać, iż był to pierwszy organizowany w takiej formule kurs na Uniwersytecie Rolniczym w Krakowie. Mamy również nadzieję na udział w kolejnych ewentualnych edycjach programu, dający możliwość zdobywania wiedzy i spotkania ze wspaniałymi studentami i wykładowcami zagranicznymi.

*Tekst i zdjęcia: Aleksandra Olak
studentka I roku studiów II stopnia
na kierunku leśnictwo*

Zajęcia w sali wykładowej

Wizyta pracowników URK w Regionie Centralnym-Dolinie Loary

Region Centralny-Dolina Loary, 21–27 maja 2023 r.

Delegacja Uniwersytetu Rolniczego: prorektor ds. współpracy z zagranicą **prof. dr hab. inż. Andrzej Sechman**, prodziekan Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji **dr hab. inż. Tomasz Salata**, **prof. URK**, kierownik Katedry Gospodarki Przestrzennej i Architektury Krajobrazu **prof. dr hab. inż. Józef Hernik** oraz **dr inż. arch. Barbara Olczak** w dniach od 21 do 27 maja 2023 r. przebywała w Regionie Centralnym-Dolinie Loary we Francji w celu nawiązania współpracy naukowo-dydaktycznej z Francją. Delegacja brała udział w wielu spotkaniach w jednostkach naukowo-dydaktycznych, zarządzania zielenią miejską oraz przedstawicielami rolnictwa departamentu Loir-et-Cher.

Pobyt delegacji rozpoczął się od spotkania z panią **Krystyną Lizard**, prezesem Stowarzyszenia Polskich Inżynierów i Techników we Francji (SITPF). Następnie odbyło się spotkanie z **inż. Hélène Demonchaux** – zastępcą dyrektora Zarządu Zieleni Miejskiej w Blois (Directrice Adjointe Parcs & Jardins, Blois). Dalszej kolejności odbyło się spotkanie z **Olivierem Gaudinem** i **Lolita Voisin** w Ecole de la Nature et du Paysage de l'Institut National des Sciences Appliquées (INSA), jednej z czterech uczelni we Francji, gdzie kształceni są architekci krajobrazu. Delegacja odbyła również spotkania z dyrekcją oraz przedstawicielami Zespołu Szkół Rolniczych Pomaturalnych w Blois, Montoire i Vendôme oraz z **Cécile Chamillard**, dyrektorem Maison Familiale et Rurale w Orléans La Source. Pobyt w Regionie

Od lewej: dr inż. arch. Barbara Olczak, prof. dr hab. inż. Józef Hernik, Mathilde Desjonqueres, prof. dr hab. inż. Andrzej Sechman i dr hab. inż. Tomasz Salata, prof. URK; fot. archiwum WISiG (Katedra Gospodarki Przestrzennej i Architektury Krajobrazu)

Centralnym-Dolinie Loary obejmował również wizyty w przedsiębiorstwach rolniczych, m.in. w gospodarstwie rolniczym oraz biogazowni w Sérís, mleczarni Laiterie Saint Denis de l'Hotel, u producenta ryb (Pisciculture de la Rotière w Fontaines en Sologne), na plantacji truskawek oraz wizytę na giełdzie truskawek prowadzonej przez spółdzielnię Coopérative des producteurs de fraises w Fontaines en Sologne. Ponadto odbyło się spotkanie z **Arnaudem Bessé**, prezesem Izby Rolniczej (Chambre d'Agriculture de Loir-et-Cher) oraz z **Olivierem Peyratem**, dyrektorem Inkubatora Przedsiębiorczości Village by CA – Contres.

W ramach wizyty delegacja URK spotkała się z panią **Mathilde Desjonqueres**, deputowaną do Parlamentu Francuskiego i bliskim współpracownikiem ministra rolnictwa Francji – **Marca Fresneau**.

Program wizyty został przygotowany przez **prof. dr hab. inż. Jerzego Nizińskiego** (Institut de Recherche pour le Développement, IRD) oraz **Michela Pillefera**, wiceprezesa Regionalnej Izby Przemysłowo-Handlowej (Chambre de Commerce et d'Industrie, CCI de Loir-et-Cher).

*Tekst: prof. dr hab. inż. Józef Hernik
Katedra Gospodarki Przestrzennej
i Architektury Krajobrazu
Wydział Inżynierii Środowiska i Geodezji*

Ułamkowa transformacja Wignera oraz obrazy numeryczne operatorów antyliniowych – relacja ze stażu

Praga, maj – czerwiec 2023 r.

Dzięki wsparciu finansowemu ze środków Własnego Funduszu Stypendialnego URK miałem możliwość odbycia pięcioletniego stażu naukowego w Instytucie Matematyki Czeskiej Akademii Nauk w Pradze pod opieką **prof. Vladimíra Müllera**. W trakcie mojego pobytu zajmowaliśmy się dwoma głównymi zagadnieniami: uogólnieniem przeskalowanej transformacji Wignera do transformacji ułamkowego rzędu wraz z przebadaniem własności powiązanych z nią obiektów oraz scharakteryzowaniem własności obrazów numerycznych operatorów antyliniowych na przestrzeniach Hilberta oraz Banacha.

Funkcja Wignera jest obiektem szeroko wykorzystywanym w różnych obszarach nauki, chociażby w fizyce do opisu stanów kwantowych w przestrzeni położeniowo-*pędowej* czy w teorii sygnałów do opisu sygnałów w przestrzeni czasowo-częstotliwościowej. W interpretacji kwantowo-mechanicznej transformacja Wignera jest operatorem przekształcającym macierz gęstości stanu kwantowego w odpowiadającą mu funkcję Wignera. W pracy S.-L. Luo „On the Bargmann Transform and the Wigner Transform“ *Bulletin of the London Mathematical Society*, 30:413 (1998) pokazano, że po przeskalowaniu zmiennych transformacja dwudziesta czwarta potęga takiego operatora jest operatorem identyfikacyjnym. Nasuwa to skojarzenie z transformatą Fouriera, która to po podniesieniu do czwartej potęgi staje się operatorem identyfikacyjnym, co stało się bodźcem do poszukiwań

jej uogólnienia do transformaty ułamkowego rzędu znanej dzisiaj jako ułamkowa transformata Fouriera. Z uwagi na tę analogię interesującym zagadnieniem była konstrukcja ułamkowej transformacji Wignera, umożliwiającej w interpretacji kwantowo-mechanicznej przejście w sposób ciągły od opisu stanów kwantowych przy użyciu macierzy gęstości do opisu przy pomocy funkcji Wignera. Transformacja Wignera jest również mocno powiązana z teorią operatorów pseudoróżniczkowych Weyla. Symbol Weyla danego operatora jest równy transformacji Wignera z jądra całkowitego tego operatora. W związku z tym kolejnym interesującym zagadnieniem do zbadania była konstrukcja klasy uogólnionych operatorów pseudoróżniczkowych Weyla ułamkowego rzędu odpowiadających ułamkowej transformacji Wignera.

Kolejnym zagadnieniem, którym zajmowałem się w trakcie stażu było badanie własności obrazów numerycznych operatorów antyliniowych. Obraz numeryczny operatora działającego na przestrzeni Hilberta jest zdefiniowany jako obraz ilorazu Rayleigha tego operatora i istnieje naturalne uogólnienie tej definicji na przypadek operatorów działających na przestrzeniach Banacha. Obraz numeryczny stanowi podzbiór płaszczyzny zespolonej oraz spełnia szereg ciekawych własności, które w przypadku operatorów liniowych są badane już od lat dwudziestych XX w. Mimo upływu przeszło stu lat nadal regularnie ukazują się artykuły naukowe poruszające ten temat i dotychczas ukazało się

ich już bardzo wiele. W przypadku obrazów numerycznych operatorów antyliniowych sytuacja okazała się jednak diametralnie inna, zagadnienie to zainteresowało badaczy dopiero kilka lat temu i dotychczas ukazało się tylko kilka artykułów poruszających ten temat. W trakcie naszych badań udało nam się rozwinąć dotychczasowe wyniki, a także dostrzec i skorygować pewne błędy obecne we wcześniejszych pracach. Przystudiowaliśmy podobieństwa oraz różnice między własnościami obrazów numerycznych dla operatorów liniowych oraz antyliniowych, które zostały przez nas zobrazowane przy pomocy licznych przykładów. Najważniejszym uzyskanym przez nas wynikiem było uogólnienie wcześniejszego twierdzenia mówiącego, że obraz numeryczny operatora antyliniowego działającego na przestrzeni Hilberta bądź Banacha zawsze jest pierścieniem na płaszczyźnie zespolonej o środku w początku układu współrzędnych. Udało nam się udowodnić, że pierścień ten zawsze upraszcza się do dysku.

Budynek Instytutu Matematyki Akademii Nauk Republiki Czeskiej; fot. Juan de Vojník

Pobyty na stażu naukowym w Pradze był dla mnie okazją do nawiązania współpracy naukowej z niezwykle doświadczonym i utalentowanym matematykiem, co zaowocowało znacznym poszerzeniem mojej wiedzy w zakresie teorii operato-

rów. Obecnie trwa przygotowywanie dwóch artykułów naukowych podsumowujących wyniki otrzymane w trakcie stażu. Ponadto uzyskane rezultaty otworzyły perspektywę kilku możliwych kierunków rozwoju dla naszej dalszej współ-

pracy naukowej, która mam nadzieję, że będzie równie owocna jak dotychczas.

Opracowanie:

dr inż. Damian Kołaczek

Katedra Zastosowań Matematyki

Wydział Inżynierii Środowiska i Geodezji

Spotkanie konsorcjum projektu LOCALITY

Oslo, 12–14 czerwca 2023 r.

W dniach 12–14 czerwca w Oslo odbyło się spotkanie inauguracyjne prace realizujące projekt LOCALITY, finansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach programu Horyzont Europa. W spotkaniu wzięło udział ponad 40 osób z 14 krajów, reprezentujących wszystkich konsorcjantów zarówno z branży naukowej, jak i biznesowej. Naszą uczelnię reprezentował **dr hab. inż. Wojciech Szewczyk, prof. URK**, i **dr inż. Patrycja Rajtar**.

Gościem specjalnym był **Loïc Blanchard** – oficer projektu z ramienia Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Klimatu, Infrastruktury i Środowiska (CINEA), której głównym celem jest ochrona, zachowanie i poprawa środowiska naturalnego. Aby osiągnąć ten cel, proponuje politykę zapewniającą wysoki poziom ochrony środowiska w UE i zachowanie jakości życia jej obywateli.

Projekt LOCALITY ma na celu ponowne wykorzystanie wodnych odpadów z różnych branż do hodowli alg, które będą przetwarzane przy użyciu podejścia biorafineryjnego oraz wykorzystane na rynku spożywczym, paszowym, rolniczym i tekstylnym.

URK jest jedyną polską instytucją biorącą udział w jednym z dwóch konsorcjów wybranych w zeszłym roku w temacie wprowadzania na rynek zrównoważonych produktów i rozwiązań na bazie alg.

Tekst i zdjęcia: dr inż. Patrycja Rajtar

*Centrum Administracyjnego
Wsparcia Projektów*

Forskningsparken, Oslo

Spotkanie przedstawicieli konsorcjum projektu LOCALITY

Spotkanie studentów z potencjalnym pracodawcą na Wydziale Technologii Żywności

Kraków, 17 maja 2023 r.

17 maja na Wydziale Technologii Żywności odbyło się kolejne spotkanie studentów Wydziału w potencjalnym pracodawcą. Po spotkaniach m.in. z firmą Hilton czy praktykującym dietetykiem, tym razem zaprezentowała się austriacka firma ZALTECH z siedzibą w Salzburgu oraz jej przedstawiciele na Polskę z firmy Zaltech Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Rzeszowie. Firma specjalizuje się w produkcji i sprzedaży mieszanek przyprawowych dla przemysłu spożywczego, szczególnie mięsnego, rybnego i mleczarskiego.

Ze strony firmy Zaltech w spotkaniu udział wzięli: **dr Günther Wendlinger** – przedstawiciel biura w Austrii, **Tomasz Jedynak** – dyrektor operacyjny Zaltech Polska Sp. z o.o., **Józef Jedynak** – dyrektor ds. administracji, **Andrzej Kisielewski** – technolog, **Tomasz Reutowicz** – technolog, **Iwona Wolak** z działu technologii, oraz **Joanna Śliwa** i **Marta Jedynak** z działu HR. Ze strony Wydziału w spotkaniu uczestniczyli **prof. dr hab. inż. Jacek Domagała** – prodziekan ds. dydaktycznych i studenckich WTŻ oraz grupa ok. 50 studentów, głównie studiów II stopnia w ramach seminarium specjalizacyjnego lub dyplomowego różnych specjalizacji, a także doktoranci naszego Wydziału.

W trakcie spotkania, podczas wystąpienia przedstawicieli firmy oraz filmów prezentujących firmę, studenci mieli okazję zapoznania się z profilem działalności firmy ZALTECH, możliwościami zatrudnienia oraz warunkami pracy w firmie. Odbył się też pokaz wielu mieszanek przyprawowych do konkretnych

Spotkanie studentów z pracownikami firmy Zaltech na Wydziale Technologii Żywności; fot. archiwum WTŻ

Prof. dr hab. inż. Jacek Domagała - prodziekan ds. dydaktycznych i studenckich WTŻ URK (piąty od lewej) w towarzystwie przedstawicieli firmy Zaltech: Marty Jedynak, Tomasza Jedynaka, Joanny Śliwy, Tomasza Reutowicza, Iwony Wolak, Andrzeja Kisielewskiego i (na pierwszym planie) Günthera Wendlingera

produktów spożywczych. Ważną i atrakcyjną częścią spotkania była degustacja produktów wyprodukowanych z udziałem mieszanek przyprawowych firmy ZALTECH, takich jak wędliny i kebaby. Na koniec odbył się quiz sprawdzający podstawowe wiadomości o działaniu firmy, w którym najaktywniejsi studen-

ci mogli wygrać pamiątkowe gadżety. Podczas całego spotkania studenci mieli możliwość zadawania pytań i rozmowy z przedstawicielami firmy. O dużym zainteresowaniu spotkaniem świadczyć może nie tylko duża frekwencja, ale też fakt, że już po oficjalnym zakończeniu spotkania, rozmowy w podgrupach toczyły się jesz-

cze przez długi czas. Obie strony uznały spotkanie za bardzo udane i wyraziły wolę dalszej współpracy i organizowania tego typu spotkań cyklicznie także w następnych latach.

*Tekst.: prof. dr hab. inż. Jacek Domagała
prodziekan
Wydziału Technologii Żywności*

Krakowski Park Technologiczny partnerem Uniwersytetu Rolniczego

Kraków, 29 czerwca 2023 r.

29 czerwca zawarte zostało porozumienie o współpracy pomiędzy Uniwersytetem Rolniczym im. Hugona Kołłątaja w Krakowie a Krakowskim Parkiem Technologicznym sp. z o.o.

Umowę z ramienia Uczelni podpisał **JM dr hab. inż. Sylwester Tabor, prof. URK** – rektor Uniwersytetu Rolniczego, a w imieniu Krakowskiego Parku Technologicznego – prezes zarządu **Tadeusz Zaremba** oraz wiceprezysi: **Łukasz Słoniowski** i **dr Natalia Bursiewicz**.

Krakowski Park Technologiczny sp. z o.o. to działająca od 1997 r. instytucja zarządzająca krakowską specjalną strefą ekonomiczną i parkiem technologicznym. Spółka oferuje usługi dla firm na różnych etapach ich rozwoju, a jej misją jest wspieranie rozwoju nowoczesnej gospodarki Małopolski i pobudzanie innowacyjności w regionie. Celem jej działania jest tworzenie narzędzi wspierających rozwój firm i aktywne reagowanie na potrzeby biznesu. Z usług KPT rocznie korzysta ponad 1500 przedsiębiorstw.

KPT jest zrzeszony w międzynarodowych organizacjach zajmujących się innowacjami w gospodarce: EBN, IASP (International Association of Science Parks and Areas of Innovation), ENOLL (Eu-

Od lewej: Marcin Gałań – kanclerz URK, dr hab. inż. Sylwester Tabor, prof. URK – rektor URK, Tadeusz Zaremba – prezes zarządu Krakowskiego Parku Technologicznego oraz wiceprezysi: dr Natalia Bursiewicz i Łukasz Słoniowski; fot. Aleksandra Staniszevska

ropean Network of LivingLabs). Na poziomie krajowym spółka jest członkiem SOOIPP (Stowarzyszenia Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce) i Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie.

W wydarzeniu udział wzięli również: **mgr Marcin Gałań** – kanclerz Uniwersytetu Rolniczego oraz **mgr inż. Izabella Majewska** – rzecznik prasowy URK.

Zakres współpracy URK i KPT obejmuje wsparcie rozwoju przedsiębiorczości i realizację przedsięwzięć o charakterze społeczno-edukacyjnym. Prowadzone będą działania edukacyjne, szkoleniowe, doradcze i promocyjne zmierzające do rozwoju kompetencji przedsiębiorczych oraz budowy wartościowych relacji biznesowych.

Redakcja

„Karp po stronie innowacji” – relacja z konferencji

Kraków, 16–18 maja 2023 r.

W dniach 16–18 maja 2023 r. na Wydziale Technologii Żywności Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie odbyła się konferencja oraz warsztaty promujące rezultaty otrzymane w ramach projektu pn. „Opracowanie technologii wytwarzania innowacyjnych przetworów z niesprzedanych karpki wigilijnych”. Projekt realizowany jest w konsorcjum Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie i Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, a kierownikiem i pomysłodawcą tego ciekawego przedsięwzięcia, jakim jest wspólna praca dwóch Uniwersytetów dla pożytku polskiego karpiarstwa, jest **dr hab. inż. Joanna Tkaczewska, prof. URK**, pracownik Wydziału Technologii Żywności URK.

W konferencji wzięło udział ponad 60 osób; byli to zarówno producenci karpia, przetwórcy ryb, jak i przedstawiciele środowiska naukowego, warsztaty zaś gościły ponad 20 osób i odbyły się w laboratoriach Katedry Przetwórstwa Produktów Zwierzęcych WTŻ URK. Podczas tych wydarzeń uczestnicy zdobywali wiedzę na temat teoretycznych i praktycznych aspektów wytwarzania innowacyjnych przetworów z karpki poświęconych, ale co najważniejsze, wydarzenie było dowodem na to, że przedsiębiorcy widzą przyszłość w łączeniu praktyki z nauką.

Dużo efektywniej jest współpracować, uczyć się od siebie nawzajem, zdobywać szersze spojrzenie i zbierać doświadczenia, niż działać w pojedynkę.

Dziękujemy wszystkim za obecność.

Tekst:

dr hab. inż. Joanna Tkaczewska, prof. URK
Zdjęcia: archiwum WTŻ

Zajęcia laboratoryjne towarzyszące konferencji; głos zabiera dr hab. inż. Joanna Tkaczewska, prof. URK

W konferencji udział wzięła prorektor ds. nauki – prof. dr hab. inż. Agnieszka Filipiak-Florkiewicz (z mikrofonem)

I Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Bezpieczeństwo w Jednostkach Oświaty i Szkolnictwa Wyższego”

Kraków, 12–13 czerwca 2023 r.

12 i 13 czerwca odbyła się I Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Bezpieczeństwo w Jednostkach Oświaty i Szkolnictwa Wyższego”, która zorganizowana została przez: Szkołę Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie, Uniwersytet Rolniczy, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie, Instytut Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych UJ, Akademię Wychowania Fizycznego w Krakowie, Centralne Muzeum Pożarnictwa w Mysłowicach, Krakowskie Pogotowie Ratunkowe, Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie, Komendę Miejską Policji w Krakowie i Stowarzyszenie „Malta Służba Medyczna”. Patronatem honorowym konferencję objął minister edukacji i nauki **Przemysław Czarnek**.

Pierwszy dzień konferencji miał miejsce w Szkole Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie Nowej Hucie, a całość podzielona została na dwa panele dyskusyjne: „Ochrona przeciwpożarowa i bezpieczna ewakuacja”, którą moderował **dr hab. inż. Bogdan Kosowski, prof. UJ**, oraz „Bezpieczeństwo społeczne i publiczne w jednostkach oświaty i nauki”, który poprowadził **dr Szymon Sikorski** – pełnomocnik i asystent rektora Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie.

Podczas pierwszego dnia konferencji **bryg. Marek Chwała** – komendant Szkoły Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie odebrał z rąk **prof. Włodzimierza Bernackiego** – sekretarza

I Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Bezpieczeństwo w Jednostkach Oświaty i Szkolnictwa Wyższego” fot. Jacek Okarmus

Bryg. Marek Chwała – komendant Szkoły Aspirantów PSP w Krakowie (po prawej) odebrał z rąk prof. Włodzimierza Bernackiego – sekretarza stanu w MEiN dyplom uznania Ministra Edukacji i Nauki dla uczelni; fot. Jacek Okarmus

Dr Szymon Sikorski – pełnomocnik i asystent rektora URK poprowadził panel „Bezpieczeństwo społeczne i publiczne w jednostkach oświaty i nauki”; fot. Jacek Okarmus

Fot. Jacek Okarmus

stanu, pełnomocnika rządu ds. monitorowania wdrażania reformy szkolnictwa wyższego i nauki dyplom uznania Ministra Edukacji i Nauki dla uczelni. Minister Bernacki odczytał też list od ministra edukacji i nauki – **dr. hab. Przemysława Czarnka, prof. KUL**.

Na drugi dzień konferencji jej uczestnicy przenieśli się na Wydział Leśny Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie. Po powitaniu przez **JM dr. hab. inż. Sylwestra Tabora, prof. URK**, i **brygadiera mgr. inż. Marka Chwałę** – komendanta Szkoły Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie odbyła się sesja tematyczna „Praktyczne aspekty ratownictwa i ewakuacji”, a także ćwiczenia praktyczne dla wszystkich uczestników konferencji prowadzone przez służby mundurowe i służby medyczne.

Konferencja została zorganizowana w ramach projektu dofinansowanego ze środków budżetu państwa przyznanych przez Ministra Edukacji i Nauki w ramach programu „Doskonała nauka II”.

Opracowanie: Jacek Okarmus

Fot. Piotr Dul

Fot. Piotr Dul

Konferencja PTNO „Przyjazne środowisku ogrodnictwo w życiu współczesnego człowieka”

Olsztyn, 21–22 czerwca 2023 r.

Dr hab. Anna Bieniek prof. UWM – główny organizator konferencji i dr hab. Grzegorz Łysiak, prof. UPP

W dniach 21–22 czerwca w auli Collegium Biologiae Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie odbyła się konferencja naukowa pt. „Przyjazne środowisku ogrodnictwo w życiu współczesnego człowieka”. Została ona zorganizowana pod patronatem JM Rektora UWM w Olsztynie przez Olsztyński Oddział Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych, któremu przewodniczy **dr hab. Anna Bieniek prof. UWM**. Konferencja była powiązana z VI Zjazdem PTNO, na którym delegaci z całej Polski wybrali nowy zarząd na lata 2023–2027.

W konferencji wzięło udział 145 osób ze wszystkich ośrodków naukowych związanych z ogrodnictwem w Polsce oraz przedstawiciele zaprzyjaźnionych firm.

Spotkanie otworzył uroczystie **JM dr hab. inż. Jerzy A. Przyborowski, prof. UWM** – rektor UWM, podkreślając potrzebę konsolidacji w aktywności ośrodków naukowych i życząc uczestnikom owocnych obrad. Do uczestników zwrócił się także nowo wybrany prezes PTNO – **prof. dr hab. Piotr Siwek**, który podziękował za aktywność w oddziałach i wskazał na konieczność wspólnych działań po

trudnym okresie pandemii dla dalszego rozwoju Środowiska.

Sesję plenarną, w której prezentowane były referaty naukowe, poprowadził **prof. dr hab. Stanisław Mazur** z URK. O zmianach klimatu i ich skutkach oraz wpływie na uprawę roślin sadowniczych mówił **dr hab. Grzegorz Łysiak, prof. UPP**, z Poznania. W podsumowaniu wystąpienia została zaprezentowana lista nowych gatunków, które w efekcie zmian klimatu potencjalnie mogą być uprawiane w Polsce. Zadania i możliwości realizacji zajęć hortiterapeutycznych przedsta-

wiła **dr inż. Bożena Szewczyk-Taraneck** z URK. Szanse wprowadzenia do uprawy dziko rosnących roślin leczniczych przy zastosowaniu systemu agroleśnictwa przedstawiła **dr Barbara Baj-Wójtowicz** reprezentująca Oxford University i Grupę Operacyjną „Agroleśnictwo w Dolinie Zielawy”. Sesję plenarną zakończył **prof. dr hab. Stanisław Achremczyk** z UWM bardzo interesującym i ciekawie przedstawionym wykładem pt. *Mikołaj Kopernik i jego nie tylko warmiński świat*. Na koniec tej części konferencji miały miejsce wystąpienia firm wspierających konferencję (Agaris Poland, Delta Optical, PRO-CAM Polska i Timac Agro Polska). Sesję tą poprowadziła **dr hab. Anna Bieniek, prof. UWM**.

Interesujących doniesień naukowych można było wysłuchać w sekcjach: „Genetyka i rośliny ozdobne” (12 referatów, prowadzący: **prof. dr hab. Bożena Pawłowska** i **prof. dr hab. Stanisław Pluta**), „Sadownictwo” (13 referatów, prowadzący: **prof. dr hab. Kazimierz Tomala** i **dr hab. Monika Bieniasz, prof. URK**) oraz „Warzywnictwo i rośliny lecznicze” (11 referatów, prowadzący:

prof. dr hab. Katarzyna Adamczewska-Sowińska i **prof. dr hab. Andrzej Sałata**). Podsumowanie sesji posterowej w sekcji „Warzywnictwo i rośliny lecznicze” (37 posterów) poprowadził **dr hab. Robert Rosa, prof. UPH w Siedcach**, w sekcji „Sadownictwo” (24 postery) – **dr hab. Maria Licznar-Małańczuk, prof. UP we Wrocławiu**, sekcji „Genetyka” (12 posterów) – **prof. dr hab. Grzegorz Bartoszewski** z SGGW w Warszawie i **dr hab. Małgorzata Podwyszyńska** z IO w Skierniewicach, a sekcji Rośliny Ozdobne (12 posterów) – **dr hab. Agnieszka Lis-Krzyścin** z URK.

Wszystkie tytuły wystąpień konferencyjnych znajdują się w komunikacie III w zakładce „Aktualności”, a ich streszczenia w monografii wydanej na tę okoliczność.

W godzinach wieczornych uczestnicy konferencji spotkali się na uroczystej kolacji w restauracji „Przystań” na brzegu jeziora Ukiel (Krzywe). Przy obficie zastawionych stołach, w koleżeńskim atmosferze, prowadzone były dyskusje naukowe, wymieniane doświadczenia oraz nawiązywane nowe kontakty. Nie milkły

także słowa uznania za organizację konferencji i stworzoną przez organizatorki: **dr hab. inż. Annę Bieniek, prof. UWM, dr hab. inż. Joannę Majkowską-Gadowską, prof. UWM**, i **dr hab. inż. Annę Franckę, prof. UWM**, wspaniałą atmosferę. Wielokrotnie podkreślano, że konferencja była potrzebna i oczekiwana w Środowisku.

Drugiego dnia spotkanie odbywało się w warunkach plenerowych. Najpierw w Leśnym Arboretum Warmii i Mazur w Kudypach przy współpracy Lasów Państwowych – Nadleśnictwo Kudypy, a następnie w Parku Etnograficznym Warmii i Mazur w Olsztynku. Uczestnicy mogli tam zapoznać się ze światem roślin i dziedzictwem kulturowym Warmii, Mazur i Powiśla. Po tylu wspólnie przeżytych pozytywnych chwilach, wysłuchaniu wielu ciekawych referatów i zobaczeniu tylu pięknych miejsc związanych z rodzimą przyrodą i kulturą regionu trudno było się rozstawać.

*Tekst: prof. dr hab. inż. Piotr Siwek
Katedra Ogródnictwa
Wydział Biotechnologii i Ogródnictwa*

Uczestnicy konferencji PTNO „Przyjazne środowisku ogrodnictwo w życiu współczesnego człowieka”

XXVI Międzynarodowa Konferencja Naukowa ENVIRO 2023

Wieliczka, 21–23 czerwca 2023 r.

Długoletnia współpraca pomiędzy Wydziałem Inżynierii Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie oraz Wydziałem Ogrodnictwa i Inżynierii Krajobrazu Słowackiego Uniwersytetu Rolniczego w Nitrze zaowocowała organizacją corocznych konferencji ENVIRO, naprzemiennie w Polsce i na Słowacji. Pomysł pierwszej konferencji, dwadzieścia sześć lat temu, zrodził się z potrzeby zwrócenia uwagi na problemy dotyczące ochrony i kształtowania środowiska. Wówczas stworzono interdyscyplinarne forum naukowców do wymiany myśli, poglądów, metod badawczych i rozwiązań, stosowanych zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

W tym roku w dniach od 21 do 23 czerwca zorganizowano konferencję w Polsce, w hotelu Galicja w Wieliczce. Wydarzenie, w którym uczestniczyło ponad sto osób, otworzył prorektor ds. kształcenia – **dr hab. inż. Andrzej Bogdał, prof. URK** (fot. 1a) oraz kierownik Katedry Melioracji i Kształtowania Środowiska – **dr hab. inż. Tomasz Kowalik, prof. URK**, (fot. 1b). Głos zabrali również dzielnicy: **dr hab. inż. Leszek Książek, prof. URK** (fot. 1c) i **prof. inż. Dušan Igaz**. W ramach sesji plenarnej i referatowych naukowcy oraz praktycy z Polski i ze Słowacji, z Czech, Ukrainy, Litwy, Wietnamu, Rumunii, Turcji i Ghany zaprezentowali referaty i postery, których tematyka dotyczyła: zanieczyszczenia powietrza, wód i gleb, ochrony przeciwpowodziowej, problemów z niedoborem wody w obliczu globalnych zmian klimatu oraz analizy ich skutków w rolnictwie i środowisku pod

Konferencję ENVIRO 2023 otwiera dr hab. inż. Andrzej Bogdał, prof. URK – prorektor ds. kształcenia; fot. arch.

względem ekonomicznym, gospodarczym, przyrodniczym i prawnym. Poruszona została również kwestia odpadów z tworzyw sztucznych powstałych podczas pandemii COVID-19, nowych technologii stosowanych w rekultywacji terenów zdegradowanych oraz kształtowania błękitno-zielonej infrastruktury na terenach zurbanizowanych. Zagadnienia te, wciąż aktualne i ważne, skłaniają wiele instytucji, organizacji, a także przedsiębiorców do współpracy z naukowcami w poszukiwaniu nowych rozwiązań. Dlatego też konferencję patronatem objęły instytucje na szczeblach rządowych, wojewódzkich i lokalnych, tj.: Ministerstwo Infrastruktury, Marszałek Województwa Małopolskiego, Starosta Powiatu Wielickiego, Polska Akademia

Nauk, Główny Urząd Geodezji i Kartografii, Państwowe Gospodarstwo Wodne „Wody Polskie”, Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Wodnych i Melioracyjnych Oddział w Krakowie. Patronat medialny nad wydarzeniem objęły TVP3 Kraków i Dziennik Polski. Firmy branżowe: Pietrucha International sp. z o.o., SEEDiA sp. z o.o., CarboHort sp. z o.o., Agromax Przedsiębiorstwo Rolno-Przemysłowe sp. z o.o., PlantiCo – Hodowla i Nasiennictwo Ogrodnicze Zielonki sp. z o.o. oraz INORA sp. z o.o. podzieliły się swoim doświadczeniem oraz wsparły konferencję finansowo. Wszystkim za pomoc serdecznie dziękujemy.

W ramach programu konferencji wszyscy uczestnicy, którzy zechcieli zobaczyć

kaplicę św. Kingi i inne, nie mniej piękne miejsca w Kopalni Soli Wieliczka (fot. 2) mogli uczestniczyć w jej zwiedzaniu, przemierzając wraz z przewodnikiem cieszącą się od lat niesłabnącą popularnością klasyczną trasę turystyczną. Była to magiczna podróż labiryntem solnych korytarzy, gdzie uczestnicy mogli poznać unikalne pejzaże niezwykłych komór, odkryć tradycję i historię wielickiej kopalni. Dla osób, które nie mogły uczestniczyć w zwiedzaniu kopalni, zaproponowano pobyt w tężni solankowej.

Przemawia prof. inż. Dušan Igaz – dziekan Wydziału Ogrodnictwa i Inżynierii Krajobrazu Słowackiego Uniwersytetu Rolniczego w Nitrze; fot.arch.

Tekst:

dr inż. Edyta Kruk, prof. URK,

dr inż. Wioletta Fudała,

dr hab. inż. Agnieszka Policht-Latawiec,

prof. URK,

dr hab. inż. Tomasz Kowalik, prof. URK

Kilka tysięcy osób odwiedziło XXI Ogólnopolskie Dni Owada

Kraków, 2–4 czerwca 2023 r.

W dniach od 2 do 4 czerwca br. na Uniwersytecie Rolniczym w Krakowie odbyły się XXI Ogólnopolskie Dni Owada pod hasłem „Owady i ludzie”.

W trakcie wydarzenia prezentowane były kolekcje żywych owadów krajowych i egzotycznych - szkodników, owadów karmowych, owadów wodnych, koprofagów, owadów społecznych, leśnych i drapieżnych. Dużą atrakcją stanowił pokaz ula, z którego na zewnątrz wylatywały pszczoły. Nie zabrakło także pokazu kolekcji roślin i zwierząt owadożernych.

Oprócz owadów, odwiedzający mogli podziwiać także pajęczaki, płazy i gady. W gablotach można było zobaczyć owady preparowane, czy obrazy ze skrzydeł motyli. Atrakcją stanowiły także m.in. wystawa

XXI Ogólnopolskie Dni Owada uroczystie otworzyli: dr hab. inż. Andrzej Bogdał, prof. URK – prorektor ds. kształcenia (po lewej) i prof. dr hab. inż. Kazimierz Wiech – pomysłodawca i główny organizator corocznej imprezy

fotografii o tematyce entomologicznej oraz seanse filmów entomologicznych malowanych piaskiem. Zaprezentowana została kolekcja motyli z Muzeum Arthropoda w Bochni, kolekcja motyli egzotycznych z Motylarni w Czaplach Wielkich. Najmłodsi uczestniczyli w grach terenowych (mobilnej grze edukacyjnej przygotowanej przez Centrum e-learningu URK oraz przez Questy – Wyprawy Odkrywców).

Pokazom towarzyszyły warsztaty m.in. z zakresu budowy domków dla owadów oraz zajęcia plastyczne. Można było także wykonać „owadzi tatuaż”. Przez cały czas odbywał się kiermasz produktów pszczelich i sprzętu pszczelarskiego, czy biżuterii o tematyce entomologicznej.

*Tekst i zdjęcia:
mgr inż. Izabella Majewska*

Wkład Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych w rozwój nauki i upowszechnianie wiedzy

Piotr Siwek

Działalność naukowa w zakresie ogrodnictwa i architektury krajobrazu na uczelniach i w instytutach branżowych od początku istnienia ma za cel rozwój polskiego ogrodnictwa. Dla realizacji tej idei i ukie-
runkowania aktywności środowisk naukowych związanych z ogrodnictwem w roku 1987 w Krakowie zostało powołane Polskie Towarzystwo Nauk Ogrodniczych. Ma ono siedzibę na Wydziale Biotechnologii i Ogrodnictwa i działa na podstawie obowiązującego prawa o stowarzyszeniach. Prezydium Zarządu Głównego od samego początku wywodzi się z szeregu pracowników badawczo-dydaktycznych Wydziału.

Na pierwszego prezesa Zarządu Głównego wybrano prof. dr. hab. Tadeusza Wojtaszka, wielkiego entuzjastę i głównego inicjatora powstania Towarzystwa. Po jego śmierci funkcję tę pełnili: prof. dr hab. Andrzej Libik (1990–1999), prof. dr hab. Stanisław Cebula (1999–2007), dr hab. Edward Kunicki (2007–2011), dr hab. Piotr Siwek (2011–2015), dr hab. Jacek Nawrocki (2015–2019). Obecnie funkcję tę od 2019 r. pełni prof. dr hab. Piotr Siwek.

Towarzystwo obejmuje swoją działalnością całą Polskę i realizuje swoje zadania statutowe w ośmiu oddziałach,

działających w ośrodkach naukowych: Krakowie, Lublinie, Olsztynie, Poznaniu, Skierniewicach, Szczecinie, Warszawie i Wrocławiu.

Statut Towarzystwa przewiduje trzy rodzaje członkostwa. Członkiem zwyczajnym PTNO może być każda osoba pracująca naukowo, względnie wykazująca zainteresowanie problematyką ogrodniczą, która zadeklaruje współpracę i pomoc w zakresie urzeczywistniania celów Towarzystwa oraz wpłaci składkę. Członkiem wspierającym może zostać osoba prawna zainteresowana działalnością Towarzystwa, która zadeklaruje na

jego rzecz wsparcie finansowe, a godność członka honorowego jest nadawana przez Walne Zebranie Delegatów, odbywające się raz na 4 lata osobom wybitnie zasłużonym dla rozwoju Towarzystwa oraz dyscypliny rolnictwo i ogrodnictwo.

Obecnie do Towarzystwa należy 400 członków zwyczajnych. Godność członka honorowego nadano do tej pory 23 profesorom, a wspiera je 15 podmiotów gospodarczych. PTNO jest także członkiem zbiorowym Międzynarodowego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych (ISHS).

Podstawowym zadaniem PTNO w oddziałach jest rozwijanie aktywności członków oraz całego środowiska poprzez organizowanie konferencji, wykładów, posiedzeń i wyjazdów studialnych. Bardzo ważnym celem zapisanym w statucie jest upowszechnianie wiedzy naukowej poprzez organizację konferencji naukowych o zasięgu międzynarodowym, ogólnopolskim i lokalnym. W okresie 35-letniej działalności zorganizowano ich ponad sto. Większość sympozjów i konferencji naukowych o zasięgu międzynarodowym i krajowym organizowanych w Polsce odbywa się przy wsparciu Zarządu Głównego PTNO.

W roku 2003 w Krakowie odbył się I Zjazd Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych, w którym wzięło udział prawie 400 osób. Było to największe jak dotychczas spotkanie ludzi związanych z nauką ogrodnictwem w Polsce. Kolejne zjazdy miały miejsce w Poznaniu (2007), Lublinie (2011), Wrocławiu (2015) i Warszawie (2019). Ostatni – VI zjazd odbył się w dniach 20–22 czerwca 2023 r. w Olsztynie (zob. s. 43).

Priorytetowym zadaniem jest regularne wydawanie w języku angielskim naukowego czasopisma w zakresie szeroko pojętego ogrodnictwa „Folia Horticulturae”, które jest obecnie publikowane przez platformę SCIENDO. Dzięki pracy zespołu pod kierunkiem dr hab. Agnieszki Sękary i wcześniejszych re-

10 grudnia 2016 r., zebranie Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych; fot. archiwum PTNO

daktorów: prof. Jana Myczkowskiego, prof. Barbary Michalik, dr. hab. Jana Skrzyńskiego, prof. Edwarda Kunickiego, prof. Rafała Barańskiego czasopismo posiada obecnie IF = 2,000 i od niedawna 100 pkt. na liście Ministerstwa Edukacji i Nauki.

Źródłem informacji o działalności PTNO jest strona internetowa, prowadzona przez prof. dr. hab. Andrzeja Kalisza (ptno.urk.edu.pl). Towarzystwo prowadzi także swoją bibliotekę, która mieści się w kolegium im. Profesora Tadeusza Wojtaszka (pokój 333). Zawiera ona wszystkie publikacje PTNO i materiały konferencyjne oraz monograficzne powstałe przy wsparciu Towarzystwa. Korzystają z niej członkowie Towarzystwa oraz pozostali pracownicy oraz studenci i doktoranci.

Bardzo ważna dla nas jest również integracja społeczności naukowej z producentami warzyw, owoców i roślin ozdobnych w Polsce, a także architektami ogrodów oraz przekazywanie wiedzy temu środowisku. W swojej działalności nie pomijamy także ogrodników-amatorów, czyli działkowców.

Towarzystwo podtrzymuje również kontakty zagraniczne. Wyrazem bliskiej współpracy było uczestnictwo w I Zjeździe PTNO w Krakowie prezydenta Międzynarodowego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych (ISHS), dr. Normana Looneya. Ważnym akcentem udziału naszego Towarzystwa na forum międzynarodowym był patronat honorowy I i II Sympozjum „Ogrodnictwo w Europie”, które odbyło się w Wiedniu (2008 r.) i w Angers (2012 r.) z udziałem wielu polskich pracowników nauki. W 2017 r. PTNO obchodziło uroczyste swoje XXX-lecie, któremu towarzyszyła II Konferencja pt. „Roślina – Ziemia – Człowiek”. Wzięło w niej udział 130 osób, w tym goście zagraniczni. W spotkaniu tym ISHS reprezentował prof. Sirichai Kanlayanarat z University of Technology Thonburi Thungkru w Bangkoku. Z tej okazji została wydana bogato ilustrowana monografia XXX-lecia pt. „Polskie Towarzystwo Nauk Ogrodniczych” (WITKM Kraków 2017), opisująca genezę, historię i współczesność organizacji, a także jej plany na przyszłość.

Dziś Polskie Towarzystwo Nauk Ogrodniczych liczy 342 (w 2019 r. miało 443 członków zwyczajnych). W ostatnich latach mimo pandemicznych utrudnień udało się zorganizować wiele cennych spotkań środowiska. Jednym z nich było upamiętnienie postaci prof. Tadeusza Wojtaszka – inicjatora i pierwszego prezesa PTNO w formie konferencji, która odbyła się 21 lutego 2020 r. na Wydziale Biotechnologii i Ogrodnictwa w Krakowie. Wygłoszony przez mgr. Pawła Jakubca referat pt. *Prof. Tadeusz Wojtaszek (1920–1990), edukacja i kariera naukowo-zawodowa* spotkał się z dużym zainteresowaniem licznie zebranych przyjaciół i uczniów Profesora (zob. „Biuletyn” nr 2.2020 nr 1” (121), s. 27).

O szerokiej działalności w poszczególnych oddziałach można przeczytać w „Biuletynie Informacyjnym” PTNO wydawanym przez zespół pod redakcją dr hab. Katarzyny Seidler-Łożykowskiej z Poznania. Znaleźć w nim można ciekawe artykuły z różnych dziedzin ogrodnictwa, a także informacje o jubileuszach, awansach i nagrodach.

Ważnym i powszechnie dostępnym w czasach informatyzacji źródłem wiedzy o naszym Towarzystwie jest strona internetowa w języku polskim i angielskim, prowadzona z dużym zaangażowaniem przez prof. Andrzeja Kalisza. Oprócz bieżących informacji znajdują się tam linki do naszych wydawnictw, zarchiwizowane numery czasopisma „Folia Horticulturae” i „Biuletynu Informacyjnego” PTNO, a także linki do wielu bibliotek i czasopism naukowych. Zachęcamy do korzystania z tych zasobów.

W dniach 20–22 października 2022 r. uczestniczyliśmy jako Towarzystwo w III Kongresie Towarzystw Naukowych w Gdańsku pt. „Społeczny wymiar działalności towarzystw naukowych” pod patronatem Prezydenta RP. Został tam zaprezentowany referat pt. *Wkład PTNO w rozwój nauki i upowszechniania wiedzy*, który został opublikowany w monografii

Budynek Wydziału Biotechnologii i Ogrodnictwa Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie – siedziba Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych; fot. Adam Mróz

pt. *Społeczny wymiar działalności towarzystw naukowych* (Rada TN 2023). Refleksje z tego spotkania są opublikowane w ostatnim „Biuletynie Informacyjnym” PTNO.

Ostatnie Walne Zebranie Delegatów, które odbyło się 20 czerwca 2023 r. w Olsztynie wybrało na kadencję 2023–2027 nowy Zarząd Główny, którego prezydium tworzą pracownicy Wydziału Biotechnologii i Ogrodnictwa naszej Alma Mater. Funkcję przewodniczącego jeszcze raz powierzono piszącemu ten artykuł prof. Piotrowi Siwkowi, sekretarzem jest dr hab. Agnieszka Lis-Krzyżcin, a skarbnikiem dr hab. Iwona Domagała-Świątkiewicz prof. URK. Przewodniczącą oddziału krakowskiego jest dr hab. Elżbieta Jędrzczyk. (Pełny skład Zarządu znajduje się na stronie www.ptno). W czasie spotkania delegatów godność członka honorowego nadano prof. dr hab. Edwardowi Kunickiemu, a medale PTNO za długoletnią pracę otrzymali: dr hab. Iwona Domagała-Świątkiewicz, prof. URK, dr Jolanta Lisiecka z UPP i prof. dr hab. Marek Siwulski z UPP. Walnemu Zebraniu Delegatów towarzy-

szyla konferencja naukowa pt. „Przyjazne środowisku ogrodnictwo w życiu współczesnego człowieka” z udziałem 145 osób. (Relacja z tej konferencji znajduje się na s. 45 „Biuletynu”).

Polskie Towarzystwo Nauk Ogrodniczych ma jeszcze wiele do zrobienia w szeroko pojętym środowisku ogrodniczym. Do jego statutowych obowiązków należy wdrażanie osiągnięć naukowych do praktyki i wspieranie gospodarki narodowej. Obecne systemy finansowania zachęcają do łączenia pomysłów naukowców i potrzeb przedsiębiorców. W tym systemie współpracy, wspólnych działań i popularyzacji wiedzy należy dopatrywać się przyszłych kierunków aktywności naszego Towarzystwa. Wyrażamy głębokie przekonanie, że nasze Towarzystwo nadal będzie pełnić ważną funkcję integrującą środowisko i wpływać na rozwój zawodu wielu pracowników naukowych w Polsce i za granicą.

*Tekst: prof. dr hab. Piotr Siwek
Katedra Ogrodnictwa
Wydział Biotechnologii i Ogrodnictwa
przewodniczący
Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych*

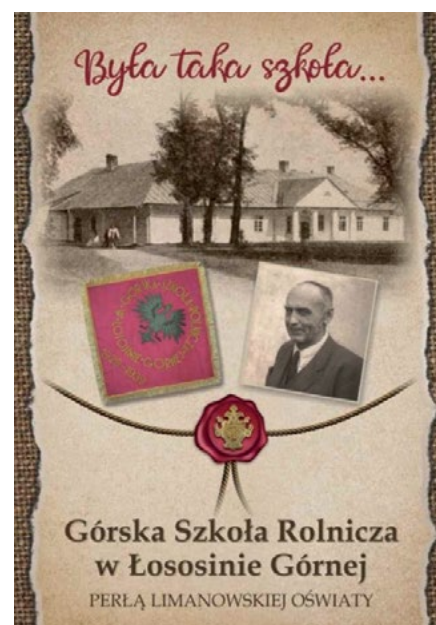
Była taka szkoła... Górską Szkoła Rolnicza w Łososinie Górnej z szansą na reaktywację

Jacek Domagała

W 1928 roku w dniach od 12 do 28 czerwca profesor Wydziału Rolniczego Uniwersytetu Jagiellońskiego Jan Zdzisław Włodek zorganizował dla grupy górali z Podhala i Beskidów wyjazd studyjny do Szwajcarii. Celem tego wyjazdu było zapoznanie się z edukacją rolniczą oraz metodami gospodarowania na terenach alpejskich, w trudnych górskich warunkach, a także przeniesienie wzorców szwajcarskich na tereny gór polskich. Jednym z uczestników tego wyjazdu był inż. Jan Drożdż - syn Ziemi Limanowskiej, absolwent Uniwersytetu Jagiellońskiego, Szkoły Handlowej w Krakowie, Szkoły Rolniczej w Zagrobeli i Szkoły Mleczarskiej w Rzeszowie. Na bazie gruntownego wykształcenia oraz doświadczeń zdobytych podczas pobytu w Szwajcarii, za zgodą ówczesnych władz powiatowych inż. Jan Drożdż założył w 1929 r. Górską Szkołę Rolniczą im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łososinie Górnej koło Limanowej i został mianowany jej Dyrektorem. Szkoła ta zorganizowana na wzór szwajcarski w ciągu 10 lat działalności (do wybuchu II wojny światowej) osiągnęła poziom europejski w zakresie kształcenia kadr dla rolnictwa. Siedzibą szkoły był dawny dwór Pieniżków w Łososinie Górnej. Szkoła miała własną oborę, owczarnię, chlewnię, kurnik, suszarnię i przetwórnię owoców, a także 25 ha pól, łąk i pastwisk doświadczalnych. Cennym zapleczem szkoły była specjalistyczna biblioteka – dar m.in. prof. Jana Z. Włodka. W 1932 r. wybudowano wzorcową bacznię szkolną, a w 1935 r. przy wydatnej po-

mocy dyrektora Szkoły Mleczarskiej w Rzeszowie Jana Licznarskiego oraz kierownika Doświadczalnej Stacji Serowarskiej w Bażanowicach inż. Franciszka Karnickiego uruchomiono własną miniserownię – była to Pierwsza Karpacka Serownia typu alpejskiego, która jako pierwsza w Polsce produkowała sery ementalskie. Zakład po przebudowie i modernizacjach do tej pory funkcjonuje jako Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska. Efektem działania szkoły było także powstanie w 1936 r. Podhalańskiej Spółdzielni Owocowo-Warzywnej w Tymbarku. O roli i randze Górskiej Szkoły Rolniczej w Łososinie Górnej świadczy również fakt iż odwiedzili ją tacy znani profesorowie jak: Leon Marchlewski, Leopold Adametz, Roman Prawoczeński, Jan Zdzisław Włodek, Walery Goetel, Władysław Szafer. Niestety po 10 latach świetności placówki wybuch II wojny światowej i okupacja niemiecka spowodowały istotne ograniczenie działalności szkoły, a po wojnie szkoła nie powróciła już do dawnej świetności i ostatecznie została zlikwidowana przez władze komunistyczne w roku 1951. Została też przerwana idea wprowadzania gospodarki alpejskiej w polskich górach. Pomimo likwidacji szkoły i utraty jej infrastruktury - stary dwór, siedziba szkoły, spłonął w 1980 r. - to jednak idee i dorobek szkoły pozostały żywe po dzień dzisiejszy w pamięci i działaniach miejscowych rolników i działaczy.

Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe Ziemia Limanowska sięgając do bogatych archiwów rodzinnych inż.

Okladka publikacji wydanej z okazji 90-lecia Górskiej Szkoły Rolniczej w Łososinie Górnej

Jana Drożdża od roku 2019 podejmuje starania mające na celu reaktywację istniejącej kiedyś szkoły aby zrealizować zamierzone cele jej założycieli. W roku 2019 został zorganizowany jubileusz 90. rocznicy powstania Górskiej Szkoły Rolniczej połączony z konferencją naukową poświęconą produkcji żywności ekologicznej, w którym wzięli udział pracownicy Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie – prof. Jan Szarek, prof. Tadeusz Juliszewski, dr Piotr Antkiewicz oraz dr Renata Biezanowska-Kopeć. Wydana została również z tej okazji publikacja pt. „Górska Szkoła Rolnicza w Łososinie Górnej perłą limanowskiej oświaty”. W 2021 r. zostały zorganizowane w ramach

Centralne Laboratorium Analizy Mleka SuisseLab w Zollikofen w Szwajcarii; fot. Jacek Domagała

funduszy europejskich pierwsze warsztaty serowarskie, w których uczestniczyło 40 osób, nabywając praktycznych umiejętności produkcji serów metodami tradycyjnymi. Wielu z nich już produkuje sery, a niektórzy zarejestrowali swoją działalność w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego.

Kolejnym krokiem do reaktywacji Górskiej Szkoły Rolniczej był drugi studyjny wyjazd do Szwajcarii zorganizowany przez grupę samorządowców z Powiatu Limanowskiego oraz członków Stowarzyszenia Kulturalno-Oświatowego Ziemia Limanowska. Wyjazd odbył się w dniach od 29 kwietnia do 6 maja 2023 r., w 95-rocznicę pierwszego wyjazdu, a jego trasa częściowo pokrywała się z objazdem z roku 1928 i obejmowała Berno, Rapperswill, Einsiedeln, Zug, Ebenrain-Sissach, Emmental, Möschberg, Zollikofen, Landquart i Salez. W wyjeździe wzięli udział rolnicy, hodowcy bydła, wytwórcy serów tradycyjnych, producenci suszonej śliwki - Suski Sechłońskiej oraz właściciel pokazowego gospodarstwa ekologicznego z Ziemi Limanowskiej. Do udziału w wy-

jeździe zaproszono także przedstawiciela Małopolskiego Urzędu Marszałkowskiego oraz przedstawiciela Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie w osobie prof. dr hab. inż. Jacka Domagały – Kierownika Katedry Przetwórstwa Produktów Zwierzęcych i Prodziekana ds. Dydaktycznych i Studenckich WTŻ.

Program wyjazdu, zaproponowany przez Ambasadę RP w Bernie we współpracy z Dyrektorem Centrum Brauvieh w Zug obejmował wiele ciekawych miejsc i spotkań pozwalających poznać rolnictwo i system kształcenia rolników w Szwajcarii. Podczas spotkania w Urzędzie ds. Rolnictwa w Bernie uczestnicy wyjazdu mieli okazję zapoznać się z systemem edukacji rolniczej w Szwajcarii oraz zasadami polityki wsparcia rolnictwa na terenach górskich. W Centrum Rolnictwa, Przyrody i Żywności Ebenrain z siedzibą w Sissach zapoznali się z funkcjonowaniem szkoły rolniczej mającej własną oborę, chlewnię, kurnik oraz poletka doświadczalne dla upraw roślinnych, jak również z zasadami rolnictwa ekologicznego. Dopelnieniem wizyty w Centrum Rolnictwa, Przyrody

i Żywności były odwiedziny w gospodarstwie ekologicznym w dolinie Emmental u hodowcy bydła mlecznego i kóz mlecznych połączone z degustacją serów z mleka krowiego i koziego. Na zaproszenie Dyrektora Centrum Brauvieh w Zug Lucasa Cassanovy uczestnicy wyjazdu mieli okazję zwiedzić centrum hodowli i badań genetycznych szwajcarskiego bydła brunatnego Brown Swiss oraz nowoczesnie wyposażone Centralne Laboratorium Analizy Mleka SuisseLab w Zollikofen, w którym badane jest mleko od pojedynczych krów z terenu całej Szwajcarii. W miejscowości Einsiedeln uczestnicy zwiedzili jedną z pokazowych serowni jakich wiele na terenie Szwajcarii. Była to okazja by zapoznać się z procesem wytwarzania serów podpuszczkowych dojrzewających oraz skosztować produktów gotowych. W pięknej alpejskiej dolinie, w miejscowości Landquart grupa wyjazdowa uczestniczyła w Ogólnoszwajcarskim Dniu Bydła Ekologicznego, oglądając zwierzęta gospodarskie różnych ras, w tym bydło, konie, małe przeżuwacze i drób. Szczególnym zainteresowaniem cieszyły się krowy Grauvieh Schweiz – rasy bydła uchronionego przed wyginieciem. Uwieńczeniem merytorycznego programu była wizyta w Centrum Rolniczym Kantonu St. Gallen, w modelu zorganizowanej szkole rolniczej w miejscowości Salez, położonej również w pięknej alpejskiej dolinie. Szkoła ta bez wątpienia mogłaby być wzorem dla Górskiej Szkoły Rolniczej na Ziemi Limanowskiej gdy dojdzie do jej planowanej reaktywacji. Szkoła Rolnicza w Salez kształcąca rolników na poziomie zawodowym ma własne sady owocowe, winnicę i winiarnię, produkuje własne wina, ma oborę z 50 krowami rasy Brown Swiss, własną miniserownię w której oprócz zajęć dla uczniów organizowane są kursy serowarskie dla rolników, własną ubojnię oraz poletka doświadczalne produkcji roślinnej. Całość dopełniają

Obora szkoły rolniczej w Salez - Centrum Rolniczego kantonu St. Gallen w Szwajcarii - krowy rasy Brown Swiss; fot. Jacek Domagała

nowoczesny, drewniany budynek szkolny ze świetnie działającą stołówką oraz warsztaty obróbki drewna i metalu.

Oprócz bogatego programu merytorycznego uczestnicy wyjazdu na zaproszenie Pani Ambasador RP w Szwajcarii Iwony Kozłowskiej wzięli udział w Dniu

Polonii w Rapperswill oraz w uroczystym spotkaniu z okazji Święta Konstytucji 3 Maja w Rezydencji Ambasady RP w Bernie, gdzie producenci serów oraz Suski Sechlońskiej z Ziemi Limanowskiej mieli możliwość zaprezentowania swoich wyrobów dla gości Pani Ambasa-

dor. Z dumą należy podkreślić, że Pani Ambasador żywo zainteresowała się ideą reaktywacji Górskiej Szkoły Rolniczej na Ziemi Limanowskiej, z wielką serdecznością przyjęła uczestników wyjazdu w swojej Rezydencji, a także towarzyszyła uczestnikom wyjazdu w kilku punktach merytorycznego programu.

W publikacji pt. „Górska Szkoła Rolnicza w Łososinie Górnej perłą limanowskiej oświaty” Prezes Stowarzyszenia Kulturalno-Oświatowego Ziemia Limanowska Stefan Hutek napisał: „My, spadkobiercy wielkiej historii naszych ojców, mieszkańcy Ziemi Limanowskiej, mamy za zadanie dokończyć to rozpoczęte dzieło tak, by rocznica 100-lecia powstania Górskiej Szkoły Rolniczej świętowana była już w reaktywowanej szkole”. Pomysłodawcom reaktywacji Górskiej Szkoły Rolniczej, liczącym na merytoryczne wsparcie pracowników Uniwersytetu Rolniczego należy życzyć wytrwałości i determinacji w dążeniu do zamierzonego celu. Realizacja bowiem tej szczytnej idei z pewnością przyczyni się do rozwoju szeroko pojętej edukacji rolniczej w Małopolsce.

Opracowanie:

prof. dr hab. inż. Jacek Domagała
prodziekan
Wydziału Technologii Żywności

Miniserownia szkoły rolniczej w Salez – Centrum Rolniczego kantonu St. Gallen w Szwajcarii; fot. Marek Dudek

BIBLIOGRAFIA

- Drożdż J. – 10 lat działalności Górskiej Szkoły Rolniczej w Łososinie Górnej 1929-1939. Nakładem Wydziału Powiatowego w Limanowej, Łososina Górna 1939
- Golonka S., Hutek S., Wojtas K. - Górska Szkoła Rolnicza w Łososinie Górnej perłą limanowskiej oświaty – Wyd. Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe Ziemia Limanowska, Limanowa 2019

UNIWERSYTET ROLNICZY
im. Hugona Kollataja w Krakowie

GLL Geomatics,
Landmanagement
and Landscape

ZAPRASZAMY DO PUBLIKACJI NA ŁAMACH NASZEGO CZASOPISMA

Celem czasopisma jest prezentacja, dyskusja i wymiana myśli naukowej w zakresie szeroko pojętej geodezji, w tym nowoczesnych technik geoinformatycznych; gospodarki ziemią i zarządzania nieruchomościami; rozwoju i urządzania obszarów wiejskich; szeroko pojętego planowania, kształtowania i ochrony środowiska oraz krajobrazu.

- ☞ Czasopismo jest indeksowane w międzynarodowych naukowych bazach danych.
- ☞ Jest to czasopismo o otwartym dostępie, zdefiniowane w Budapest Open Access Initiative, oferujące pełne teksty wszystkich artykułów za pośrednictwem strony internetowej: <https://gll.urk.edu.pl>.
- ☞ Wszystkie artykuły są udostępniane zgodnie z licencją Creative Commons CC BY-NC.
- ☞ **Opłata za publikację artykułu wynosi 250 PLN + 23% VAT.**
- ☞ **Czasopismo nie pobiera opłaty za publikację online.**

Czasopismo znajduje się na liście MNiSW
z przypisaną liczbą **20 punktów**.

Kontakt do redakcji:

Geomatics, Landmanagement and Landscape
ul. Balicka 253a, 30-198 Kraków, tel./fax: +48 12 662 45 03, tel.: +48 12 662 45 32
e-mail: gll@urk.edu.pl, www: <https://gll.urk.edu.pl>

Sfinansowano ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na podstawie umowy nr 373/WCN/2019/1 z dnia 12.09.2019 r. stanowiących pomoc przyznaną w ramach programu „Wsparcie dla czasopism naukowych”.

